Ч. 47 (14.590.) Львів, четвер 4. березня 1937. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Праги „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Совітській Україні загрожує повінь.

(АТЕ). Води на Дніпрі та Доні підносяться, загрожуючи повінню. Дніпро залив понад 200 домів у нижче положених дільницях Мелітополя. В Донеччині кільканадцять колгоспів є під водою. Боїться, що більша частина осінних засівів знищена.

МОТОРИЗАЦІЯ СОВІТСЬКИХ ВІЙСЬК.

(АТЕ). Як подає ТАСС, сила червоної армії лежить головно у моторизації. На одного красноармейця випадало перед 10-ма літами 2.6 машинового коня, нині — 12 моторових коней, хоча за той час червона армія збільшилася з 562.000 на 1,300.000 вояків. Найсильніше в червоній армії змоторизовані піхотні дивізії, що мають багато повзів. АТЕ припускає, що ці дані обраховані на закордонний ефект. Зрештою про те, яка

справжня вартість тої моторизації

деякі факти говорять більше переконуючо ніж цифри. Провідні кола совітської армії занепокоєні сумним досвідом зі совітськими повзами в Еспанії; знавці ствердили, що ті повзи виявились малоздатними в куди лекших умовинах ніж східноевропейські.

З огляду на те сподіються реорганізації продукції совітських повзів, а саме у виробі крицевих моторів і каросерій, що часто дефектували, так що повзи попадали у полон. Ті недотягнення приписують м. ін. диверсійній акції троцькістів; можна припускати, що в московському наркомі озброєння переведуть небавом велику чистку.

ЧЕРВОНОАРМЕЙЦІ З ХРЕСТИКАМИ.

(КАП). Недавно виявилося, що принайменше половина червоноармейців носить на грудях хрестики на шнурочку; продукція таких хрестиків збільшилася зокрема останніми часами.

СЕКТАНСТВО.

(ПАТ). Як подає кореспондент „Правди" з Кінесими, ріжні релігійні секти активізуються. На думку начальника культурно-пропагандивного виділу тамошнього партійного комітету релігійна пропаганда є там сильніша ніж партійна.

Перегони у зброєннях над Тихим Океаном.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО МОРСЬКОЇ ВІЙНИ.

Кредитова комісія американського парляменту ухвалила 526,525.000 долярів кредиту для маринарки на новий буджетовий рік, що починається 1. липня. За ті гроші збудують 8 контрторпедовців і 4 підводні човна та продовжуватимуть будову 2-ох панцирників, 3-ох летунських баз, 48-ох торпедовців та 10-ох підводних човнів і канонірок. 29.000.000 долярів призначено на закупно 397-ох літаків. 1. липня в маринарці служитиме 105.000 людей.

ЯПОНІЯ ДО ПОВІТРЯНОЇ — ТА ГАЗОВОЇ.

Міністерство війни та маринарки Японії предложило парляментові програму хемічної війни та плян розбудови повітряної фльоти на Тихому Океані у відповідь на розбудову американського летунства. Міністер маринарки Йонаї заявив, що 3 роки Японія не має чого боятися Злучених Держав, а до того часу вона здійснить плян розбудови своєї морської та повітряної фльоти. Японія зосереджує свої зусилля на хемічній та газовій зброї.

ШУКАЮТЬ ПОРОЗУМІННЯ?

У згаданій промові міністер Йонаї зазначив, що Японія готова на запрошення якоїнебудь держави передискутувати питання, як обмежити перегони зброєю між Японією та Злученими Державами.

Коментуючи ту заяву, вищі старшини американської маринарки не добачують у ній нічого нового. Американський уряд готов розглянути всі пропозиції щодо обмеження морських зброєнь на Тихому Океані

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ДОТРИМУЄ КРОКУ.

Буджетовий прелімінар британської маринарки на 1937. р. дає 105,065.000 фунтів штерлінгів, себто на 23,776.000 фунтів більше ніж минулого року. У програмі передбачено вибудувати 3 панцирники, 2 летунські бази, 5 кружляків по 8.000 тон і 2 по 5.300, 16 контрторпедовців, 7 підводних човнів та 45 інших одиниць.

Нові керманичі політики Дал. Сходу.

ЯПОНІЯ.

Б. японський амбасадор у Берліні Обато не приняв теки міністра закордонних справ, тому обійме її амбасадор з Парижа Сато. З огляду на те прийде до змін на деяких дипльоматичних становищах, а саме амбасадор з Риму Селімура перейде до Парижа, на його місце прийде посол з Берна Ротта, а його заступить шеф пресового бюра міністерства закордонних справ Амав.

КИТАЙ.

22. лютого ц. р. китайський міністер закордонних справ Чанчун уступив з огляду на злий стан здоровля. На його місце заіменовано був. суддю гаського трибуналу Ванчунгуї.

Білі прапори над Альмерією.

Як подає радіостація з Тетуану, національні війська так сильно загрозили Альмерію, що мешканці багатьох домів на окраїнах міста повивішували білі прапори, щоб охоронитися від артилерійського вогня. Упадок Мадриду буде ідентичний з повною катастрофою червоної армії, бо більша частина воєнних матеріялів є в Мадриді, відкіля годі їх евакувати.

Червона фльота покинула Картахену і сховалася до Валенсії. Національні кораблі вповні володіють еспанськими водами

Комунікат національного командування повідомляє, що під Овієдом національні війська відбили ворожі наступи, над Харамою червоні потерпіли повну невдачу: 11.000 з них ранено, понад 2.000 убито. На фронті Гренади нічні наступи червоних під Орвігою заломилися.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗЛОЖИЛИ
ДАТОК на
УКРАЇНСЬКИХ БЕЗРОБІТНИХ
У Т-ВІ „СИЛА", З. МАЯ ч. 10?

САМОУПРАВНІ ЗЛИДНІ.

Від одного громадянина, самоуправного діяча Станиславівщини, дістаємо допис про відносини у станиславівській самоуправі з такими просто неймовірними фактичними подробицями, що вважаємо за доцільне помістити його на цьому передовому місці. Трагедія у тому, що це не виїмковий випадок. Навпаки: нижчеподана стаття може служити як ілюстрація загальних відносин у галицькій самоуправі. — **Прим. Редакції.**

Два роки минає, як нарешті відновлено повітову самоуправу — час доволі значний, який дає змогу підсумувати вислідм. Гадаємо, що ці підсумки з терену станиславівського повіту, одного з найчистіших національних українських повітів (85 прц.), можуть найліпше окреслити нашу ролю і значіння в самоуправі в польській державі.

Переведені в травні 1935. р. вибори згідно з усіми правилами виборчого мистецтва — дали українцям в Станиславові 11 радних на всіх 26. Коли ж усі постанови приймають звичайною більшістю голосів, то поляки мають змогу господарити по власній виключній волі. Здавалось би, що в самоуправі, де справа йде не про політичні, а про чисто господарсько-культурні та санітарні справи, більші ріжниці можуть повстати хіба в соціяльній площині. Тимчасом від самого початку польська сторона зорганізувалась в національний клюб, з головою кс. Босаком з Маріямполя на чолі, і за ввесь час двох літ не було ні одного випадку, аби колинебудь в тім клюбі при голосуванні не було одностайности, хоч би річ ішла про найбільш байдужну з національного погляду справу. В дебатах ріжниці поглядів в цім клюбі бувають діяметрально суперечні і завзяті — одначе голосувати ніхто не важиться інакше, як каже кс. Босак. При виборах до комісій вибрано й українців — одначе, очевидно, в меншости.

Отож не було випадку за два роки, щоби перейшов якийнебудь український внесок. Раз — у березні 1936. р. — трапилося, що перейшла була поправка при буджеті, щоби виплатити Рідній Школі 250 зол. субвенції, — нарівні з польською ставкою, одначе тільки через те, що трьох поляків здержалося, а правильник каже, що такі голоси зараховуються за внеском. Але таку „нечувану і недопускальну" ситуацію вратовано в той спосіб, що **воєвідство ухвалену позицію при затверджуванні буджету скреслило**. Від того часу вже ніхто не здержується від голосування.

Українські радні трималися „конструктивізму": ніколи не торкалися справи, чому їх в раді є меншість, не пробували ні кроку зробити в такій делікатній матерії, що ось великий самоуправний апарат у майже чисто-**українському** повіті — є цілковито **польський**, при кожній нагоді деклярували свою готовість „співпраці", — за це поклепували їх по плечах з міною пана, **доброго** для свого слуги. На цьому „співпраця" й кінчалася, польські радні далі вважали самоуправний апарат за виключне прибіжище для посад своїх усякого коліна фаміліянтів і за апарат **політичної влади** у повіті. Коли на виділі зголосили українці внесок, щоби на чергу найближчого засідання

ради поставити справу про заведення й української урядової мови — воно провалилося серед бурі закидів, що „вводиться політику".

Свою егоїстичну і шовіністичну політичну господарку ведуть польські радні безцеремонно, не вяжучись очевидно правом: як ухвалюється платню для швагра, то швагер бере живу участь в дебаті і в голосуванні. Як іде про те, щоби на чотирьох директорів Комунальної Каси Ощадности не було ні одного українця, то говориться просто так: „Wnoszę, by dla uczczenia zasług śp. dyrektora Burzyńskiego wybrać jego brata Stanisława Burzyńskiego" (sic!!). Очевидно, супроти такого джентельменського аргументу не може встоятись такий маловажний аргумент, що має бути вибраний бодай один українець, конкретно о. декан Ганушевський, бувший посол, добрий знавець банкових справ, загально шанований громадянин, — і він перепадає всіми голосами польських радних. Коли йде про те, щоби з преліммінованої позиції на театр чи освіту частину призначити на таку саму українську ціль, то голова польського клюбу кс. Босак заявляє: „влада стоїть на становищі, що ніяка субвенція ніякому українському товариству не може бути признана, а як би була признана, то дотичну постанову воєвідство скреслить; над тими товариствами влада не має ніякої контролі (?!), зрештою це значилоб вводити політику до самоуправи!"

Запитуємо цією дорогою офіційні чинники державної воєвідської і повітової влади: чи справді кс. Босак є уповноважений складати такі заяви, а коли ні, то як та влада до таких заяв ставиться?!

Колиж українцям забагато вже упокорювання і вони виходять з засідання — то на „братніх радних" не робить це ніякогісінького враження. Проти українців голосує навіть служ бовик гр.-кат. епископства, поляк, ба навіть голосує він на шкоду самого епископства у справі самого-ж епископства.

Буквально і точно: не існує самоуправа. Вона-ж полягає на тому, що населення повіту само собою у деяких ділянках править. Коли-ж 85% населення не має ніякогісінького впливу на органи самоуправи, що їх склад залежний від вищої сили, — то де самоуправа?!

Виринає тоді питання: чи є яка рація, щоби сидіти у повітовій раді та терпіти наругу і пониження?

Таке питання стануло було перед українськими радними на самім початку та відразу також вони освідомили собі, що вони тільки частина з цілости, — отже що сама та цілість мусить справу вирішити. Тому зараз в місяць по виборі виринула думка, щоб зібрати нараду представників українських повітових радних з цілого краю для устійнення одностайних напрямних в самоуправній справі в краю. На жаль, ця думка по нинішній день не реалізована, а тимчасом ситуація на терені самоуправних установ стає щораз більше дивоглядна і нестерпна.

Коли прийшла ера „нормалізації", прокинула вона в декого сподівання, що ситуація українців у самоуправі покращає. На жаль на терені самоуправи помічуємо те саме явище, що скрізь інде: „нормалізація" викликала на практиці просто протилежний наслідок, бо східно-галицькі поляки почули в нормалізації якусь уроєну небезпеку та замісць внести у співпрацю елемент щирости й толеранції та бажання компромісу — повели повну негацію всякої льояльної співпраці з українцями.

Тому питання дальшої участи українців у повітовій самоуправі вимагає негайного одностайного вирішення. Хто себе шанує — не хоче бути в ролі манекина. Не лицює теж своєю присутністю в інституції, в якій не можна нічого полагодити, обманювати рідне громадянство і ввесь світ, що ось українці мають змогу впливати на стан культурно-господарської справи на їхньому терені.

Д-р М. Б.

Нова орієнтація балканського союзу.

ДОГОВОРИ ДРУЖБИ І СТРАХ ПЕРЕД ВІЙНОЮ.

Рим, 27. лютого 1937.

В Атенах закінчилися цими днями наради балканської Антанти, які цим разом тревали довше, ніж передбачували.

Причиною цього був передовсім недавно заключений союз приязни межи Болгарією й Югославією. Як відомо, до балканської Антанти входять Югославія, Греція, Румунія і Туреччина, а вістря її меча звернене головно проти Болгарії. Союзники балканської Антанти прирекли собі помагати собі взаємно на випадок війни з Болгарією.

Ось чому Югославія мусіла вияснити своїм союзникам свою нову ситуацію, бо союз з Болгарією виключає війну між цими двома державами, а з другої сторони Югославія мусіла би, на підставі зобовязань балканської Антанти, виступити чинно проти Болгарії на випадок збройного конфлікту між Болгарією й одною з держав балканського союзу.

Тимчасом Болгарія не арeклася своїх домагань щодо ревізії трактатів заключених після великої війни, які головно звернені проти Румунії і Греції, а і саме щодо Добруджі й Македонії, а головно для доступу до Середземного моря.

Тимто ці дві держави жадали від Югославії заяви, що стану посідання на Балканах ніхто не нарушить, щоб у той спосіб запевнитися, що новий болгарсько-югославянський союз не створив нової ситуації на їх шкоду.

Грецький премієр Метаксас говорив про „наші чотири держави", які скупчили свої зусилля добровільно не лише на те, щоб забезпечити собі границі, але щоб також служити загальному мирові. Югославянський премієр Стоядінович відповідав, що коли Югославія заключила новий договір, то увесь світ повинен мати переконання і зрозуміння, що тут іде про діло миру, для добра всіх балканських держав і цієї частини Европи.

Вкінці комунікат виданий після нарад в Атенах каже, що постійна рада балканського союзу стверджує, що болгарсько-югославянська приязнь відповідає меті балканського союзу себто утримати і зміцнити мир на Балкані. Комунікат не торкається взагалі цієї делікатної точки чи на випадок війни між Болгарією й одною з держав балканського союзу, мали би першенство зобовязання, які виходять з балканського союзу чи з болгарсько-славянської приязни.

Ось чому можна припустити, що Греція і Румунія на майбутнє старатимуться втягнути Болгарію до балканського союзу посередньо, себто заключуючи договори двобічні, в роді договорів болгарсько-грецького та болгарсько-югославянського та що Югославія прирекла своїм союзникам себто Греції та Румунії інтервеніювати в Софії, щоби дійти до устійнення відносин між цими державами.

Всеж таки треба було посередництва Русту Араса, міністра закордонних справ Туреччини, щоб на нарадах заспокоїти Грецію і Румунію, затривожених болгарсько-югославянським союзом. Він подав також до відома своїм союзникам вислід виміни думок між ним і італійським міністром закордонних справ Чіяном, при зустрічі в Міляно.

Реляція Русту Араса мусіла бути задовільна, бо рада висловила опісля своє задоволення, що звязки між Римом та столицями балканських держав вступили в нову фазу, з виглядами широкого розвою. При цьому висловили побажання, щоби співпраця між обома півостровами була якнайтісніша. Тут хочу пригадати, що свого часу, з нагоди візити Русту Араса у Міляні,італійська преса привитала його в недвозначний спосіб, висловлюючи побажання, щоб відносини між Італією і Туреччиною, які підчас конфлікту в Абісинії були штучно доведені іншими державами до напруження, повернули назад до стану давньої приязни, як це було за часів боротьби Туреччини за свою незалежність після поділу старої турецької імперії.

При цій нагоді можна було вичитати поміж рядками в італійській пресі, що зусилля італійської закордонної політики йдуть до тої мети, щоб ослабити союз між Туреччиною і совітською Москвою, ба навіть вирвати її зпід впливу Москви.

І так акад. Копполя в „Газетта дель Пополо" з 3. II. 1937 звертає увагу Туреччини на дійсне і властиве обличчя Совітів та її наміри, як це ясно показалося в Еспанії, та що Совіти представляють нині найбільшу небезпеку для Туреччини, доказом чого далі гніт народів Чорного Моря і Кавказу, великої і шляхотної України, Криму, Грузії і Азербейджану, які московський большевизм загарбав зрадою і насильством, держить і здушує терором, не може залишити Туреччину, через звязки крови і через свою безпеку, у спокою. Подібно висловлюється „Messaggero" з 4. лютого 1937, кажучи, що Туреччина не повинна забувати, що Росія, в ріжних часах і за ріжних урядів, причинилася до розгрому отоманської імперії і захопила гнетом народи Чорного Моря і Кавказу, почавши від України аж до Грузії і до Вірменії. Туреччина не може не признати, що большевицький імперіялізм має ті самі цілі, що і царський, себто опанування Босфору і Дарданелів.

Ці натяки італійської преси дуже характеристичні. На них звертає увагу також римський дописувач париського „Le Temps" в дописі під заголовком „Італьо-турецькі взаємини", де він намагається доказати, що турецька політика від початку республіки, мала на меті лише турецький націоналізм, та що виглядає на неймовірне, щоб Туреччина, завертаючи воза, могла би тепер узяти під увагу акцію, яка нарушила би глибоко звязки турецько-совітські, як вони розвинулися почавши від 1922 р. та яка могла би викликати поважні тертя між Анкарою і Москвою. А всеж не може він не признати, що італійсько-турецькі звязки знову зміцнилися.

Щодо конференції балканського союзу, треба ще зазначити, що на нарадах безперечно говорили про відносини поодиноких союзників, а також і союзу у становищі до Совітів.

Відомо, що ці звязки не тотожні. Греція явно протикомуністична, Югославія досі не признала большевицького уряду, Румунія після упадку Тітулеску, хоче вимотатися з обіймів совітської приязни, Туреччина-ж як уже згадано, звязана з Совітами договором приязни, одначе не терпить ніякої большевицької пропаганди на терені своєї держави.

Події в Еспанії, договір між Італією й Англією безперечно вплинули на політику балканського союзу. Мала зміна вже прийшла, а в будуччині може прийти до дальшої ревізії позицій.

Н. С. С.

Невідрадні відносини на Рівенщині.

Кари на свідомих та активних громадян. — Перепони і розвязування товариств. — Заходи над виселенням селян.

Режім, що панує на Волині, дається дуже в знаки населенню на Рівенщині. За віча і збори, що їх уладжує ПНК. УНДО на Рівенщині, масово тягають людей у Горині і в Тайкурах на поліцію, щоб так залякати населення. Подібні тягання були також за збори, що їх скликав ПНК. УНДО при кінці мин. р. у Рівному, хоч вони були скликали цілком леґально і зі збереженням усіх законних постанов. Все-ж таки адміністраційна влада покарала голову ПНК. п. Ярмолюка і д-ра Могильницького за скликання зборів, так, що оба покарані мусіли відкликатися до суду.

Українське громадянство загально знає про справу конфіскати календарів, але воно не знає про практику недопускати українські часописи до цілих районів і повітів на Волині, що триває вже довший час. І так з Костопільщини перейшло це затримування часописів на Рівенщину та Здолбунівщину. В останньому часі таке недоручування почтою українських часописів стрінуло Довбиню, де є понад 60 передплатників українських часописів і вони цілими тижнями не одержують їх.

Як всюди на Волині так і на Рівенщині влада дозволяє лише на існування організацій Українського Волинського Обєднання. Тепер влада взялася до ліквідації одинокої незалежної української організації, яка ще залишилась на Рівенщині, а саме „Союзу Українок". Влада не лише не допускає до оснування дальших відділів „Союзу Українок" по селах, але береться до ліквідування істнуючих філій. Також не допускає влада до основування ні філій ні кружків „Сільського Господаря" ні інших товариств та організацій крім ВУО. Навіть жалоби до Адміністраційного Трибуналу нічого не помагають, бо вони лежать там роками, як нпр. жалоба з Даничева. Притому унерухомлюють читальні таким чином, що впадає поліція і забирає бібліотеки, опісля староство тримає їх в себе і не віддає. Громадяни з Кольонії Залізниці вже з 50 разів інтервеніювали в цій справі у старости, та досі без успіху

Характеристичний теж спосіб розвязання філії „Союзу Українок" у Здолбунові. Насамперед прислало старосто у Здолбунові рішення з 10. листопада 1936, що розвязує філію тому, бо — мовляв — частина членів не заплатила вкладок, отже староство вважає їх нечленами і тимсамим число членів нібито впало нижче 10 осіб та тому розвязано філію. Коли філія внесла відклик і виказала, що по думці закону тільки Головна Рада Т-ва „Союзу Українок" у Львові має право признати когось нечленом тому, що не платить вкладок, тоді староство змінило своє рішення і видало 15. січня ц. р. нове рішення, що розвязує філію „з огляду на безпеку, спокій і публичний порядок". Цікаво, що свого рішення влада нічим не мотивувала, і коли Виділ зажадав мотивів рішення, відмовилась їх видати. Тому Виділ вніс від цього рішення відклик.

За цими потягненнями влади скривається ВУО. Найкращим доказом цього є створення під проводом п. Скрипникової, жінки пос. Скрипника (нажаль галичанки) жіночої організації під назвою „Союз жінок громадської праці", яку перед людьми називають „Союзом Українок". При допомозі цеї організації ВУО намагається зліквідувати організацію „Союзу Українок" на Волині. Ось чому зійшлася разом акція п. Скрипникової й акція ліквідування владою філій „Союзу Українок" на Рівенщині.

Для повноти відносин на Рівенщині слід згадати про застрашування населення за протикольонізаційну акцію. І так в Оборові, де відбувалися такі збори, поліція сконфіскувала всі закуплені книжечки пос. д-ра Барана п. н. „За рідну землю". Крім того в Оборові діються дивні речі. І так коли державні органи перебрали фільварок, різні державні чинники з земельним комісарем на чолі, намагаються виселити ціле село і перебрати їх грунти на власність держави, мабуть для кольонізації польськими кольоністами. На населення села натискають усіми способами, щоб воно перейшло на далекі пісковаті землі аж до Ковельщини.

Кригулець.

Причинок до польської ментальности.

Боротьба за спис льокаторів по українськи.

В Тернополі при вул. Качали ч. 3 є новозбудована двоповерхова камениця, якої табулярним власником є місцева філія т-ва „Просвіти", а якою завідує голова цього товариства проф. Ілярій Брикович. З кінцем м. р. магістрат видав розпорядок, щоби при входовій брамі в коридорі була орієнтаційна таблиця зі списом льокаторів, хоч в Тернополі нема ще досі примусу поміщувати орієнтаційні таблиці зі списом льокаторів. На жадання постерункового таку таблицю чи пак шафку поміщено, виписуючи імена та назвища льокаторів в українській і польській мові. Льокаторами м. ін. є там Олександер Кжижановський, майор 12 полку полевої артилерії, Жигмонт Залівський, директор Повітової Комунальної Каси Ощадности (оба поляки) і Вільгельм Бавмгартен (жид), городський суддя.

Майор Кжижановський зажадав письменно від проф. Бриковича, щоб усунено негайно його назвище в українській мові, бо це для нього особиста образа. Проф. Брикович як адміністратор камениці відповів листовно в польській мові ввічливо, що справа, у якій мові є спис льокаторів, належить до нього і його прав як адміністратора і не є для нікого образою, як що спис льокаторів є двомовний.

Це не вдоволило майора Кжижановського і він розбив шафку та знищив український напис. Він сам і за його спонукою оба згадані вище льокатори внесли до староства зажалення в повищій справі. Віцестароста д-р Новак видав проф. Бриковичеві письменний приказ до В 25 його змісту, що на основі ст. 72 през. розпорядку про адміністраційне поступовання з 22. березня 1928 р. він, себто проф. Брикович, не має свобідного права устійнювати виказу льокаторів у довільній формі, зокрема як що ця форма нарушує особисті права третіх осіб і наражує на шванк публичний порядок, тим більше, що цю форму признали жалібники такою, що дразнить їх національні почування. Врешті на основі ст. 7 і ст. 16 згаданого вище през. розпорядку загрозило староство проф. Бриковичеві безпосереднім примусом зі ст. 49 цього розпорядку, як що не усуне виказу льокаторів, як теж загрозило, що невиконання наказу буде вважати за проступок зі ст. 52 права про проступки з 11. липня 1932 р. як злосливе доскулювання згаданим особам.

Проф. Брикович вніс відклик до воєвідства й інтервенював у віцевоєводи Непокульчицького.

Віцевоєвода Непокульчицький збув проф. Бриковича нічим, зате староство за підписом д-ра Новака ореченням з 11. лютого 1937 р. до В 25 видало екзекуційний наказ на осн. ст. 7 і 49 през. декрету про адміністраційне поступовання з 22. березня 1928 р. Тому то проф. Брикович під примусом усунув виказ льокаторів і вніс новий відклик до воєвідства.

Незалежно від цього проф. Брикович вніс цивільний позов до городського суду проти майора Кжижановського за нарушення посідання розбиттям шафки і знищення виказу льокаторів і ця справа є вже на воканді суду.

Перед зміною емеритального закону.

У вівторок 2. ц. м. буджетова комісія радила над кількома внесками послів у справі зміни емеритального закону. Їх зреферував пос. Остафін. Референт обговорив обширно в першу чергу власний законопроєкт, що усуває поняття „займанницького" емерита, змагає до поправи долі найгірше платних емеритів і зовсім не нарушує рівноваги буджету та шанує набуті права. Признав, що його проєкт поладнує справу емеритів лише частинно. **Тому необхідно видати новий емеритальний закон, щоб поладнати основно всі справи емеритів. Слід памятати, що емеритура не є ніяким даруном, але забезпекою на випадок нездатности до праці.** Якщо емерит здібний до праці і має посаду, що її міг би мати молодий, тоді його право до емеритури слід частинно обмежити. Підкреслив, що емеритура не є зворотом заплачених емеритом складок, бо до 1923. емеритальних складок не було. Крім того Польща не дістала від займанницьких держав емеритальних фондів. Вкінці заявився проти проєкту пос. Юрковського тому, що він нарушує буджетову рівновагу і проти першої частини проєкту пос. Гофмана. Друга частина його проєкту покривається з проєктом референта.

Опісля віцеміністр скарбу Гродинський заявився в імени уряду за новелею пос. Остафіна до емеритального закону, і виступив проти проєктів пос. Гофмана та Юрковського.

В дискусії промовляло кількох послів, які зголошували свої поправки до згаданої новелі. З черги віцемін. Гродинський виступив проти тих усіх поправок, що вводять основні зміни до емеритального закону і піддержав лише поправку пос. Вагнера до ст. 2, уст. 1 новелі. Отже пос. Вагнер зголосив до ст. 2 уст. 1 поправку того змісту, щоб дочислювання 10 років до вислуги працівникам, яких втрата 95 прц. здібности до праці стоїть у безпосереднім причиновім звязку зі службою, мало облігаторійний, а не факультативний характер. Крім того домагався, щоб звільнено від оплат згідно зі ст. 4 новелі воєнних інвалідів. По промові референта комісія приняла обі згадані поправки пос. Вагнера та поправку пос. Духа до ст. 2. уст. 2. новелі того змісту, щоб побічні доходи емеритів з ділянки праці: наукової, педагогічної та мистецької вважати додатками до емеритури. Зате комісія відкинула всі поправки пос. Похмарського і Пахольчика. Тому цей останній зголосив усі свої поправки як внесок меншости на пленум сойму.

АЛЬКОГОЛЬ Є БАТЬКОМ ЗЛОЧИНУ.

І ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 8.

ЛІТОПИСЕЦЬ. 2

Український прапор під Альказаром.

II.

Відділ сотника Кастежона стояв за хвилину в одній довгій лаві

— До молитви! — скомандував сотник.

Лава поздіймала шапки і на обгорілих лицях заграло палюче сонце Кастилії. Затремтіло воно і над клубами диму, що став добуватися з високого Альказару, який чомусь-то нагло замовк і занімів...

— Пісня до бою! — гукнув сотник Кастежон, витягаючи шаблю і блиснувши нею до сонця.

...О, Тахо, Тахо, ти водо велика,
Що миєш стопи замку Альказару,
Будь свідком нині нашої розправи,
Ідем завдати ворогові кару.

О, Донно, Донно, Пресвята Маріє,
Що за Толедо молишся в соборі,
Додай нам сили і благослови нас,
Подай нам руку, просимо в покорі.

За Бога й віру ми ідем до бою,
Це бачить Господь, в небесах Владика,
Поклін доземний Богу, Господеві, —
Нехай живе Еспанія велика!

З Лючени показалася перша розстрільна червоних. Гармати втихли. Лава розсілялася в розстрільну і пішла бігом уперед.

На правім крилі біг Мігуель де Леоно і випереджував усіх, наче хотів перший добігти до мети. Біг просто, та здавалося, що нічого не бачить, нічого не чує. Біг мов у сні, та ніхто не знав, які дивні образи пробігали тепер перед очима його душі.

III.

Коли до Калинівки на Чернигівщині дійшла вістка про Крути, ковалиха Левченкова гірко заридала.

Триста юнаків, гімназистів і студентів, загинуло! Певно був між ними і її син Роман, що вчився в Києві і ще в грудні 1917 року передав через сусіда короткий лист: „Дорогі ненько і батьку! Я вже не в гімназії. Годі тепер учитися. Я стрілець студентського куріня. І кріс уже у мене є. Згодом напишу більше. Щиро обіймаю Вас і братчика Михайла, Ваш Роман.

— Ой, певно, певно Роман уже загинув — побивалася ковалиха.

І заплакав старий коваль Левченко, козак із роду в рід.

Минали тижні і місяці, а про Романа ні чутки. Аж у рік потому, коли всю Чернигівщину знов захопили большевики, вернувся в село москаль-матрос Стьопка Ручкін, що його батько-пьяниця шевцював у Калинівці.

Вовком поглядав на Левченків.

— Немає вашого Романка? — запитав якось зловіщо, ставши біля воріт.

— Немає — гірко зідхнула ковалиха.

— І не буде! — відтяв матрос. — Я його сам під Крутами черкнув!

І він учинив рукою рух, начеб то змірився і стрельнув із кріса.

Заридала ковалиха, а москаль додав, звернувшись більше до чотирнацятьлітнього Михайла, що стояв біля матері:

— І вам так буде, коли щось не тее... Глядіть мені! Не Україна вам тут, а советськая власть.

— А може Україна ще буде? — озвався раптом малий Михайло.

— От щеня! Україна! Не буде, не буде!

А по хвилині з насмішкою:

— Ти слухай, мальчуган! А можеш ти мене вбити? Ні, правда? А от я тебе можу. І як я тебе можу, а ти мене ні, так і України не буде, бо ти мене не вбеш!

— Убю, убю! За брата, за Романа! І Україна буде! — закликав хлопець і заплакав.

А на другий день моряк навів на Левченків помсту. Спалили їх добро, батька вбили, матір і синка кудись повезли. І тільки два роки пізніше чутка до села прийшла, що ковалиха десь загинула, а Михайло втік катам з рук і пристав до повстанців.

(Далі буде).

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

Студії у Високій Технічній Школі в Данціґу.

Дня 5. квітня ц. р. починається у В.Т.Ш. в Данціґу літній семестр. Студентам, що задумують почати технічні студії, подаємо отсі інформації про В.Т.Ш. в Данціґу:

Данціґська політехніка має такі виділи та підвиділи: I. Виділ загальний: а) фільософічний, б) математично-фізичний, в) хемічний. II. Виділ загально-будівельний: а) архітектура, б) загальна інжинірія, III. Виділ: а) машиновий, б) електротехнічний, в) будова кораблів і корабельних машин, г) будова літаків.

Умовини прийняття такі: 1) Матуральне свідоцтво (свідоцтво зрілости) з восьмиклясової гімназії всіх типів (в оригіналі) та леґалізований переклад у німецькій мові. Свідоцтва Р.Ш. (гімназія) та Малої Семинарії признані також. 2) Свідоцтво моральности, підписане урядом цивільним та парохіяльним (або бодай одним з них) в оригіналі та леґалізованім перекладі на німецьку мову, якщо між укінченням гімназії і внесенням подання минуло більше як пів року. 3) Curriculum vitae (Lebenslauf) у німецькій мові. 4) Посвідка з відбутої піврічної безперервної практики у фабриці машин або в більшім технічним заведенні і денник праці (Arbeitsbuch), якщо петент хоче записатися на один фах з виділу III.

Данціґська політехніка стоїть на високім рівні і її дипльоми загально цінені.

Студенткам можна поручити хемічний виділ, агрономічний та архітектуру.

Студії тревають від 4 до 6 літ.

Пересічне удержання студента в Данціґу коштує 100 зол. місячно.

Оплати в данціґській політехніці розмірно високі, бо доходять до 450 зол. семестрально. Почидаючи від третього семестру можна бути звільненим від більшої частини оплат. Умовина звільнення: добрі поступи в науці. Також С.У.С. „Основа" може вистаратися знижку оплат для своїх членів, або допомогу.

Членом С.У.С. „Основа" в Данціґу може стати кожний студент українець, що представить опінію дотично своєї особи, видану краєвим студентським товариством, культурно-освітніми організаціями (Просвіта) чи спортовими (У.С.С., „Сокіл", „Луг" і т. д.).

Гроші на студії можна пересилати з краю через „Банк Польскі" на „Da-hi" конто.

С.У.С. „Основа" перекладає документи на німецьку мову. На кошти перекладу треба виcлати 5 данц. гульденів.

За ближчими інформаціями просимо звертатись на адресу:

Verein Ukrainischer Studenten „Osnova", Danzig-Langfuhr, Technische Hochschule.

За Виділ С.У.С. „Основа":
В. Пацановський, голова. С. Гаврилюк, секр.

Студії в Японії.

З уваги на численні запити в справі студій у Японії (Ніппоні) подаємо до відома зацікавлених:

Академічний рік у Ніппоні починається від 10. квітня і кінчиться 10. березня найближчого року.

Імп. держ. університет у Токіо має такі факультети: юридичний, медичний, технічно-економічний і т. д. Імп. університети у Кіото, Сендай, Фокуока мають факультети медичний, агрономічний, юридичний і літературознавчий.

Університети: в Саппоро, Сеул (Корея) мають медичні, агрономічні, технічні і літературознавчі факультети. Є ще спеціяльно медичний університет: в Окаяма, Ніігата, Канагава, Нагасакі, Ціба. У трьох останніх є фармацевтичні факультети, які мають велику славу.

З приватних університетів найбільшу славу має університет Васеда в Токіо, поруч якого є ще тут багато інших приватних університетів, як Кейо, Хосеі, Цюо, Маке і т. д.

Комерційні інститути є в Нагасакі, Отару, Нагоя, Фукусіма, Йокогама та в ін.

Політехнічні: в Токіо, Осака, Кіото, Нагоя, Йокогама, Сендой, Кобе і т. д. В Ніппоні є багато шкіл, приватних університетів, інститутів і спеціяльних шкіл. Найлекше доступні — це інститути мовознавства в Токіо й Осака.

Оплата в університетах 140—150 ен на рік. Місячний прожиток у Токіо 40—50 ен (на европейських харчах, мешкання, прання) і 30—40 ен на японських харчах.

Спеціяльних студентських домів для чужинців нема, як теж жадних знижок ні стипендій. Можливости заробітку для студентів чужинців майже виключені. Дуже рідкі також випадки, щоб студенти ніппонці удержувались на студіях з фізичної праці.

Виклади відбуваються у ніппонській мові. Для студентів чужинців є полекші: їм дозволяють на окреме прохання кожного, складати на першому курсі іспити в англійській або німецькій мові, при чому обов'язково треба виказатись бодай мінімальним знанням розговірної ніппонської мови.

Дотично виїзду треба інформуватись на місцях, бо для різних країв істнують різні закони щодо виїзду.

Центральний Союз Українського Студентства.

З культурного життя української еміґрації в Ч. С. Р.

Недалеко давньої австрійської твердині Йозефова, недавнього місця українського військового табору, яких 20 км. на захід над рікою Лабою, розложилось гарне місто текстильного промислу Двір Королевої н. Л., яке по ліквідації табору притягнуло поважне число українських стрільців і підстаршин. Нині є їх там ще з 30 осіб, переважно з західних, а лише кілька зі східних земель. Вже в самих початках заслугою Ст. Бориса з Яворівщини, Вас. Приймачука з Гуцульщини, одного вчителя, який вже звідти виїхав, та деяких інших, заснували Товариство, що згуртувало майже всіх еміґрантів. Це Товариство придбало собі широку популярність і великі симпатії у місцевого чеського громадянства своїми виступами з виставами та українськими забавами. В різних народніх та державних святах також все беруть участь організовано, а між собою живуть як брати.

В грудні уладило Т-во при помочі одного чеха з України виставу українських народніх виробів з гарним моральним успіхом.

6. ц. м. відбулися збори цього Т-ва під проводом голови Дм. Пуняка, а мали зовсім діловий хід.

Деякі вже дістали чеське громадянство, а майже всі мають працю. Безробітних є 3—4 людей.

У Брні є значно більша громада, зорганізована в кількох товариствах, дуже жаль, що більша частина інтелігенції, головно студентства держиться осторонь Т-ва „Єдність", де є членами переважно колишні українські вояки.

7. м. м. улаштувало Т-во „Єдність", українське весілля для свого члена Павлика, що оженився з чешкою. По церковних обрядах, які перевів український військовий священник у Брні, пішли молоді з дружками і дружбами в українських народніх строях до домівки Т-ва, де українські та чеські гості при українських народніх піснях і танцях бавилися до пізньої ночі.

14. ц. м. Українська Громада і Студентська Спілка святкували „22. січня" і Свято Крут.

Святочну промову виголосив інж. Колярд. З гарними деклямаціями виступили Вінчарикова і Прокопова. Інж. Барзилович переповів коротко хід змагань для осягнення української державности, за яку поклали свої голови герої під Крутами. Хорові співи стрілецьких пісень випали слабо, а дивно, що диригентом хору не українець, хоч такого можна би найти.

Яр. Олексенко.

По широкому світі.

Мексиканський міністер освіти запропонував, щоби кожна мексиканська вселюдна школа приняла по кілька еспанських сиріт на утримання та виховання.

Італія організує спеціяльну поліцію для Східної Африки. Вона матиме військовий устрій і підлягатиме міністерству кольоній.

Німецький амбасадор Рібентроп виголосив на зборах партійної економічної комісії промову на тему 4-літнього господарського пляну і кольоніяльного питання.

У британській палаті громад відбулася велика дискусія на тему закордонної політики; мін. Іден виголосив довшу промову. 243-ма голосами проти 134-ох відкинено внесок лейбуристів, щоби зменшити буджет міністерства закорд. справ.

3-ох румунських студентів виконало замах на ректора університету з Ясів; ректор важко ранений. Арештовано коло 50 студентів.

—o—

З товариського життя.

ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ".

Цьогорічні Вечерниці „Червоної Калини", що відбулися у салях Касина Почтовців 27. II. ц. р., могли бути ще одним доказом, що на цю дійсно традиційну забаву нема такої салі у Львові, яка помістила б цей натовп гостей. Бо не лише Львів, чи поблизька околиця, але й найдальша провінція вважала своїм обовязком зявитись. Зокрема зїхались численно всякі заточенці зі заходу, щоб бодай раз у рік стрінутись зі знайомими, побачити своїх і розважитися.

Та хоча як було тісно й завізно, то це не відбилось на настрої вечерниць. Навпаки, було дуже мило. Забава проходила щиро, безжурно, невимушено і з темпераментом.

По традиції вечерниці почались коломийкою, під проводом дир. Л. Лепкого, до якої стануло кількадесять пар, на жаль, здебільша самі старші. І дивно. Наша молодь, що вийшла зі села або село знає, скоріше бачила свій національний танок, як хочаб ці всякі модерні чи муринські танці, а чомусь остентаційно цурається свого....

Вечерниці „Ч. Калини" мали великий успіх. Вже опівночі не стало буфету. Дві музики, Яблонського й Костюка, грали пова білий ранок. Та ще було мало. Ще довго опісля приґравали із власної пильности всякі принагідні піяністи, бо пари ніяк не хотіли розходитись.

ВЕЧЕРНИЦІ КОМІТЕТУ ДОПОМОГИ ВДОВАМ І СИРОТАМ ПО СВЯЩЕННИКАХ.

Заходом Комітету допомоги вдовам і сиротам по священниках відбулись у Львові 2. III. ц. р. в усіх салях „Народнього Дому" традиційні вечерниці, що їх попередила концертова частина. В програму (невелику, але дуже вміло з мистецького боку зложену), входили цікаві настроєві композиції наших музиків. Д-р Стефанія Туркевич виконала свою композицію „Варіяції на українську тему" — фортепіянове сольо. Композиція своєю конструкцією дуже вдатна, викликала у слухачів живе зацікавлення. Евгенія Зарицька своїм молодим та свіжим голосом відспівала з відчуттям низку пісень композиції д-ра Стеф. Туркевичівної, д-ра Нестора Нижанківського і д-ра Бор. Кудрика. Милою несподіванкою для слухачів була остання точка програми: „Фортепіяновий квартет у 3-ох частинах Д-моль" Миколи Колесси. Виконавці: проф. Роман Савицький (форт.), м-р Роман Криштальський (скрипка), проф. Евген Козулькевич (віоля), проф. Петро Пшеничка (чельо).

Після цього почались вечерниці. Гостей місцевих і з провінції було доволі. Між ними був теж Преосв. Кир Никита. Вечір пройшов у милому родинному настрою. Танцями проводив проф. Зимак. Орхестра Яблонського і Костюка. Слід замітити, що все таки духовенство не було заступлене в такому числі, як повинно було бути.

м. о.

З ПРИРОДИ І ЖИТТЯ.

В темряві божевілля.

СХІЗОФРЕНІЯ.

Зпоміж усіх людських захорінь найбільш таємничими для необзнайомлених є умові недуги. Звичайно на означення умово-хорого вживаємо універсального терміну „варіят". Тимчасом є кілька родів умових недуг, що повстають на ріжному підложжі. Може найцікавішою і заразом для неознайомленої людини найбільш таємничою умовою недугою є т. зв. схізофренія. Ця назва у дослівному перекладі з грецького означає „розладдя особовости", розладдя „я" людини.

Схізофренія є тому така важна, що її жертвою паде молодь головно між 18—25 р. життя. Одначе ця страшна недуга загрожує не кожному; до неї треба мати вроджений нахил. Нахил до тієї недуги мають люди т. зв. лептосомічного типу, що характеризується під оглядом фізичним довгою головою, вузькою грудною кліткою, малим животом, довгими кінчинами. Психічно люди цього типу бувають вже від молоду замкнені в собі, понурі, песимісти, недовірливі, з нахилом до смутку і ляку, переважно інтелектуалісти, заняті високими абстрактними думками.

Такий психічний уклад називаємо схізотимічний, себто з нахилом до схізофренії.

Життя хорого перед вибухом недуги.

Ще в дитячому віці для такого „кандидата" на схізофреніка є прикметні деякі прояви. Така дитина є замкнена в собі, віддаляється від товариства і не має нахилу до співжиття. Вона замикається в собі і перебуває найрадніше у власнім, недоступнім для інших світі.

Такий стан треває аж до вибуху недуги, що виступає звичайно нагло і розвивається впродовж кількох днів. Якщо вибух не наступить, то дана людина лишається такою замкненою до кінця життя, а окруження зове його „диваком", тому, що він утікає від усякого товариського життя. Колиж такого замкненого в собі, схізотимічного, типа діткне якийсь хоробовий чинник, що викликує мізкове захорінння (нпр. розладдя заліз, що виділюють свої „продукти" до крови і регулюють ними чинність нервової системи, — якесь психічне потрясения нпр. зранена любов тощо) — тоді наступає вибух недуги.

Сама схізофренія є властиво спочатку лише поглибленням згаданих прикмет схізотимічного типу. На перше місце вибивається цілковите відділення психічне схізофреніка від зверхнього світа. Він має в собі ввесь світ, або творить собі сам довкола себе. З таким недужим не можна майже навязати контакту, бо його ніщо, що походить від зверхнього світа, не обходить. Він чує і розуміє все, але не відчуває найменшої потреби відповідати на питання.

В дальшому ході схізофренії нищуть душевні функції, а передовсім самозбережний інстинкт, що характеризує не лише кожну людину, але кожну живу істоту. Хорий може тоді нпр. заморитися голодом на смерть, задушитися, впихаючи собі безупинно язик до горла, товкти годинами головою до стіни тощо.

Також вигасають інші інстинкти нпр. цілком заникає половий гін. Притомність і орієнтація та память є ще збережені, одначе бракує при схізофренії тої надрядної функції, яка кермує психічним життям. З інших проявів розладу душі у схізофреніка виступає ще розлад волі. Хорий не виконує льогічно чинностей; нпр. зближується до мидниці і замість митися пе воду, замість їсти ложкою — валить нею когось по голові, тощо.

Появляється розсіяння уваги. Схізофренік не звертає уваги на важні речі, зате звертає пильну увагу на незначні подробиці; нпр. може годинами слухати як тикає годинник або бренить муха. У багатьох схізофреніків є характеристичні галюцинації, що виступають як зорові привиди-страхіття, ріжні враження слухові (таємні голоси), чи то дотикові (нпр. щипання, драждення електричним струмом). У схізофреніка маємо розлад думання; думки не лучаться льогічно. Одно речення не має нічого спільного із зараз висловленим другим.

До дуже важних проявів схізофренії належить рухове розладдя. Схізофренік виконує багато рухів безцільних. Часом по оживлених рухах наступає нагле їх загальмування; хорий попадає у стан остовпіння і може в ньому перебувати довший час.

Одначе одною з найхарактеристичніших змін у схізофренії — це повне занидіння почувань. Хорий може оповідати нпр. про свої страшні муки, що йому завдає чорт, а при тім він не проявляє остраху, що повинен би виступати при такім жахливім спомині. Також нпр. вістка про смерть якоїсь коханої раніше особи, нпр. батька, матері, не робить на ньому найменшого враження.

Розлад почувань доходить у схізофреніка до тої міри, що у нього чоло може виражати переляк, а уста рівночасно зложені до усміху, або нпр. блукає іронічно-саркастична усмішка без жадної до того причини, ані без жадної думки при цьому.

Ось загальний образ схізофренії, недуги страшної тим, що пориває саме молоді одиниці, перед якими щойно стоїть життя і то головно молодь зі сфер інтеліґентних. Сама недуга поступає у згаданих напрямках щораз дальше і кінчиться повним розладом душі, духовим задубінням. Схізофренік змінюється у живого трупа, що при далекопосуненім розладі душі слабше реагує на життя ніж рослина. Тимто тепер іде в психіятрії така велика праця, щоб найти спосіб лікувати схізофренію, а в деяких краях (Німеччина) схізофреніків попросту позбавляють родродчих здібностей, щоб не родились діти із завязками цієї страшної недуги.

Богдан Галібей.

Черепахи-велитні.

Крім звичайних малих водних черепах на нашій земній кулі живуть ще інші тварини тієї родини. Це черепахи-велитні, що живуть постійно на суші. Черепахи-велитні, живуть тепер лиш у двох місцях нашої землі: на декотрих островах Індійського Океану нпр. Маврикій, Мадагаскар, Реюніон, Родрігез, — і на другім кінці землі, на островах архипеляґу Галяпаґос, що є на Тихому Океані, коло побережжя американської держави Еквадор. Вони відріжняються від звичайних черепах велитенськими розмірами; пересічна черепаха-велитень буває 1,75 м. довга, 1.65 м. широка і 90 цм і більше висока. Часом доходять до 200 кг. ваги. На довгій і рухомій шиї сидить мала, поморщена голова, як кажуть очевидці, з якимсь дивним, сумним виразом лиця. Ноги довгі, грубі, закінчені гострими пазурами. Наслідком великого тягару (бо доросла черепаха має до 200 кг.) черепаха порушається дуже поволі. А проте є вона дуже зручна, бо зуміє пнутися при помочі своїх гострих пазурів навіть на стрімкі і гладкі скали.

Черепахи-велитні люблять мандрувати. Шукаючи за водою, переходять вони великі простори. Ядуть поволі, бо роблять ледви 350 м. на годину. Їх пожива складається з листя, трави і кактусів. Як з того видно вони дуже скромні і невибагливі. Коли й такої поживи брак, черепахи-велитні можуть голодувати місяцями, бо вони дуже видержливі на голод. Назверх роблять вони враження тупих і дурних сотворінь. Їх можна підійти ззаду, а вони того не помічають. Вони великі консерватисти, бо ходять тільки відвічними дорогами до водопою, не сходячи з них ані кроку. В неволі залишаються тупими і хіба рідко можна їх привчити пізнавати своїх опікунів.

—o—

НОВІ ЗЛОЖЖЯ БІЗМУТУ.

Бізмут — це первень, що його широко застосовують у медицині. Препаратів бізмуту вживають головно до лікування сифілісу та шлункових і кишкових чиряків. Преса металевого промислу повідомляє, що в Бразилії викрили нові зложжя цього цінного і пожиточного металю.

Зложжя бізмуту знайдено на степах між ріками св. Антонія і Ріо де Пейзе коло м. Консейкао. Бізмут виступає тут у формі жил металю завгрубшки на 15—35 цм., впорскнених у гранітове підложжя. В бізмутовій руді находиться ок. 1.1 прц. чистого бізмуту. Досі видобули ок. 800 кг. бізмуту; 10 прц. зужив фармацевтичний, а 85 прц. металюрґічний промисл.

ЖЕНЬ-ШЕНЬ, ЧУДО-РОСТИНА СХОДУ.

Ще й тепер народнє вірування приписує деяким рослинам ріжні таємні прикмети. Відомо всім, якими забобонами окружувано ще донедавна мандрагору — рослину, якої корінь нагадував своєю подобою чоловіка. Подібне значіння на сході Азії в Кореї, Китаю, Індії має ще й тепер жень-шень, корінь рослини з роду Араліоватих. Ту рослину плекають на Сході у спеціяльний спосіб. Тому, що вона є посвячена місяцеві, її заслоняють від сонячного світла, а всі заходи коло її плекання відбуваються при світлі місяця.

У тих краях корінь цієї рідкої рослини вважають скарбом і дбайливо його переховують, бо він має стерегти від злої пригоди, хоронити перед занедужанням, а навіть лікувати вже розвинену хоробу. Корінь дикої рослини є дуже дорогий, бо коштує 100—300 золотих нім. мар., корінь рослини, виплеканої в городі, значно дешевіший, коштує 20—60 мар. за фунт.

Европейські лікарі піддали дослідам корінь жень-шень. Вони виказали, що рослина не має ніякої спеціяльної лікувальної сили, однак є сильним покріпним ліком. Здається, через ту прикмету жень-шень утримується на Сході так довго віра в його цілющу міць

—o—

АЛЮМІНІОВЕ НАЧИННЯ І ЗДОРОВЛЯ.

В останніх часах значно поширилося уживання алюмініового начиння до варення страв. Уживаючи їх показалося, що кваси чи основи, що находяться у варених стравах розкладають стінки алюмініових начинь. У той спосіб до страви долучуються домішки алюмінію, більш-менш ок. 5 тисячних грама денно.

В рослинах і мясних стравах, споживаних денно находиться ок. 7 тисячних гр. Щоби виступило затроєння алюмінієм, треба би денно спожити аж 300—600 грамів алюмінію, тому власне тих 12-тисячних грама алюмінію, що походить з алюмініового начиння і страви, зовсім людині не шкодить.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Край долярів і злочинців.

Кожний 84-ий мешканець Злучених Держав паде жертвою злочинців.

Европейські часописи пишуть щораз частіше за американськими що пошесть ґанґстерів в Америці починає злегка вигасати і тратити своє небезпечне вістря. В Европі залюбки думали, що поправа американських життєвих умовин це наслідки припинення проґібіції, яка збільшувала ґанґстерам, даючи змогу ріжним людям, навіть чесним, швидко збогачуватись нелегальною доставою алькоголю. Як справді представляється справа злочинности у Злучених Державах, змальовують це докладно ревеляційні дані з публікації шефа американської союзної поліції. На підставі тих даних Злучені Держави можуть тепер почванитись 3 міліонами ґанґстерів. В 1935 році було в Америці 1,445.581 важких злочинів, з того більше, як 12.000 убивств. Значить, що кожний 84-ий мешканець Злучених Держав паде жертвою убивства.

Ніодно домове господарство не може існувати без гарачу, що його мусить воно платити ґанґстерам. Знаменито зорганізований світ злочинців установив свого роду податок на споживчі артикули, на фабричні продукти і на домашню прислугу. На підставі загальних обчислень на одного мешканця Злучених Держав випадає 120 долярів річної оплати для підземного світу. В той спосіб Америка платить 15 міліярдів долярів своїм злочинцям. Ті дані радше менші як у дійсності, бо пошкодовані дуже часто затають суми, що вони їх платять зі страху перед пімстою.

Малолітні злочинці.

Скількість малолітніх злочинців постійно і швидко росте. Обчислюють, що на 3 міліони ґанґстерів припадає 20% малолітніх, які ще ходять до школи і є під опікою батьків. Молоді злочинці — як це відомо зі судових процесів і поліційних хронік — мають на совісти тисячі вбивств, десятки тисяч вломів і грабункових нападів та багато крадіжей, зокрема крадіжей авт. Чимало вини є по стороні батьків, які вживають всіх заходів і не жаліють грошей, щоб якнайшвидше звільнити своїх дітей від відповідальности і привернути їх таким чином давньому середовищу.

Родичі користуються допомогою т. зв. „фіксерів" (покутних адвокатів), які не вагаються вживати хабарів і погроз, щоб тільки викрутити своїх молодих клієнтів від відповідальности. Коли не вдається їм звільнити своїх клієнтів, то вони інформують тоді кого слід, чи дана вязниця має низькі мури, і ласих на хабарі сторожів, чи в згаданім стейті лагідні закони і т. д.

Боротьба зі злочином.

Багато американських поліцистів а також всі інші, яких професія велить боротись зі злочином, значить прокуратори, судді, шерифи, детективи, які не відступають перед небезпекою боротьби зі злочинцями. Найбільшу заслугу має у тім напрямі організація американської союзної поліції „г-мен", якій повелося знищити найнебезпечніші ґанґстерські банди.

Вороги держави.

Серед трьох міліонів професійних злочинців є 12.160 мужчин і жінок, які належать до т. зв. „ворогів держави". Це професійні вбивники, які за відповідну оплату виконують кожний злочин, злочинці, що крадуть людей, банди, які нападають зі скорострілами, послуговуються кулями „дум-дум" і т. д.

Згаданий на вступі шеф поліції Едгар Гувер заявив, що коли не вдасться на час знищити цю суспільну пошесть, уживаючи всіх можливих засобів і систем та передовсім звільнити поліцію від політичних впливів, то Злученим Державам грозитимуть важкі події, з вини викривленого законодавства.

—o—

„Сімпсономанія".

В Балтиморі — місті, де вродилася пані Сімпсон, заснувався „Клюб приятелів Аміси Сімпсон", що налічує вже 6.743 членів!

Якийсь Шлейсевер купив дім, де вродилася майбутня княгиня Віндзору, й переміняв його в музей. Там зібрано все, що торкається пані Сімпсон. При музеї є теж театр маріонеток, де можна побачити життя пані Сімпсон. Більдвін і англійські епископи виступають у тому театрі в ролі чортів.

Назвище пані Сімпсон дало недавно причину до веселого непорозуміння. В радіо надавали скетч, що його слухали сотні тисяч радіослухачів. Спікер Рорке помилився і замість, щоби сказати: О, місс Джібсон", (як це було в тексті), крикнув: — О, місс Сімпсон!

Рорке сказав потім, що сам не знає, як це сталося: „Мені мало що язик не задубів у роті".

Треба знати, як хвилює пересічного англійця імя пані Сімпсон, щоби зрозуміти, яке враження викликала помилка спікера. Режисер і актори просто остовпіли на кілька секунд. Дирекція радія мусіла потім спростувати цю „несподіванку".

—o—

Це не для молодих дівчат...

Один дотепний видавець з Букарешту, знаючи добре смак і зацікавлення публики, зробив величезну рекляму новозданій книжці під заголовком: „Про що повинна знати молода дівчина перед подружжям?"

З усіх сторін посипались замовлення. За кілька днів розійшовся вдалому видавцеві цілий наклад... „Доброї кухарки".

Незабаром стали приходити до видавця скарги, погрози, ба навіть судові позови за зворот грошей і обман.

Та в суді ждала невдоволених покупців ще одна несподіванка. Суддя заявив, що він прочитав ту книжку і вважає, що це справді книжка, яку кожна молода дівчина повинна прочитати перед подружжям. Спритний купець виграв процес, а огірчені аматори сензації мусіли ще й заплатити судові кошти.

Вік кінових зірок.

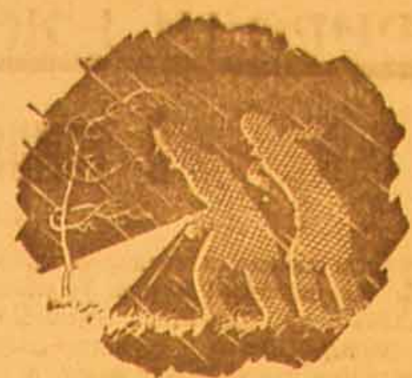
Коли виходите захоплені з кіна улюбленою артисткою, часом забуваючи про її ролю, ви хотіли б знати, кілько вона має літ: — чи вона справді така молода, як виглядає. Відомо, що навіть вік звичайних жінок, які не заробляють на життя своїм виглядом, це дуже делікатна справа. Після війни з розвитком косметики та спорту, жінки між 30 і 50 роком життя рішили, що прийшла пора пересунути свою молодість на 10 або і 20 літ уперед. Спортові вправи, нова система відживи, масажі, широке поширення „кремів краси" справді зробили неодне чудо. На молодечім вигляді жінок заважив теж і новий спосіб життя: жінки, що в давніших поколіннях сиділи дома як господині та матері почали ходити по дансинґах, грати у бріджа і виїжджати на прогульки у молодому товаристві.

Що вже казати про артистки, які з давніх давен були молоді під впливом своєї професії, що наказувала їм відтворювати молоді ролі? З фільмовими артистками справа ще далі „пішла вперед". В інтересі кінових виробництв лежить мати молоді зірки. Фільмова артистка не сміє взагалі робити ніяких заяв без порозуміння з її „менажерами". Та й яка сама хотілаб зробити себе старшою, себто виявити свій правдивий вік?

Американські репортери страшенне ласі на всякі подробиці з приватного життя артистів. Неодин із них почванився рекордом, що вивідав правдивий вік екранової зірки. Та завсіди находився суперник з іншого органу, який заявляв, що той не бачив самої метрики, або... доросло доньки артистки. Ось читаємо найновіші ревеляції таких ню-йорських репортерів. Марлена Дітріх, повідомляють вони, має вже дуже поважний вік — 32 роки! Тимчасом у кіновім німецькім лексиконі находимо точну дату її уродин 27. жовтня 1902. року. Норма Шірер має бути старша від Марлени на пів року. Джоан Крофорд вагається коло 33 року, а Ґрета Ґарбо — неймовірне! — має всього 30 літ, хоч виглядає інколи на 40. Зате партнерка Фреда Астера — Роберт Джінджерс має всього 25 літ. На рік старша від неї є Джоан Гарльов, Сільвія Сідней має 27. рік, а Джейніґ Гейнор, хоч досі грає ролі 20-літків має вже коло 40 років!

Пригадаймо, що Гарльов уже тричі була заміжня й інші її товаришки теж розводились без огляду на вік і досвід.

—o—

ПАНІ РУЗВЕЛЬТ — МАНЕКІНОМ.

Дружина президента Рузвельта стоїть у проводі багатьох добродійних товариств. Пише багато в часописах, говорить крізь радіо, органіузує добродійні балі й концерти. В тих днях пані Рузвельт, перша леді Злучених Держав — як її звуть, виступила в ролі манекіна.

Під її протекторатом зорганізував Корнельський університет „Неділю ферми й домашнього огнища". Як звичайно буває, виступила на виставі ревія манекінів. У ній взяла участь і сама пані Рузельт. Виступила вона перед жюрі в тій балевій суконі, в якій була на балі в Білім Домі по другому виборі Рузвельта на президента.

Та першого місця пані Рузвельт не здобула. Мусіла уступити перед молодістю і красою молодих дівчат-манекінів.

—o—

БАМБУСОВІ ОРҐАНИ.

Підчас недавного евхаристичного конґресу в Манілі (на Філіпінах) у церкові в Ріуаль уставлено органи з бамбусу. Ті органи мають незвичайно мельодійний тон.

—o—

БАЛАКУЧІСТЬ ЖІНКИ ПРИЧИНОЮ САМОГУБСТВА.

Грецькі часописи подають вістку про самогубство якогось Плесіса, який залишив лист до поліції, в якому виясние причини свого розпучливого вчинку. Плесіс пише, що рішив покінчити з життям, бо балакучість жінки доводила його до розпуки.

ПРОСТОТА ДАНЦІВ.

Люди, що знають прегарну Копенгаґу — столицю Данії, погоджуються, що це справді малий Париж — тільки, що панує там атмосфера незвичайно симпатичної простоти.

Два артисти французької комедії розказували по повороті з Данії цікаву пригоду: проходжувалися вони раз коло королівської палати в Копенгазі і завважили зі здивуванням, що прохожі масово кланяються їм. Оба артисти втішилися дуже тим ентузіязмом і ненадійною популярністю та відклонювалися сердечно. Нараз побачили за собою... данського короля, який ішов за ними на прохід без ніякої охорони. Тоді артисти вклонилися королеві, що добре насміявся з тієї сцени.

ПОЛІЦІЙНИЙ СКАНДАЛ У ЛЬОНДОНІ.

В льондонській поліції викрили недавно великий скандал: багато низьких урядовців слідчого уряду брало хабарі, видавали урядові тайни й ін.

Тому кілька тижнів прокуратор Архібальд Бодкін повідомив адміністраційну владу про корупційну аферу: кількох фінансистів, яких мали арештувати, зникли з Льондону саме перед виконанням приказу. Прокуратор висловив здогад, що хтось із поліції мусів повідомити заінтересованих. Скотлянд-Ярд негайно став прослідкувати справу. Завдяки зізнанням одного теж арештованого, банкира, попали на слід виновників. Слідство ведуть у тайні. Відомо тільки, що обвинувачені видавали поліційні тайни ще від 1933 р., коли то на льондонській біржі панувала спекуляція. В цілу ту аферу є вмішаних 7 осіб. Незабаром слід сподіватися розправи.

Які патріоти належать до „Зєдноченя полякув Земі Червеньскей"?

Два дні тому подавали ми звістку про оснування нової україножерної організації, яка під назвою „Зєдноченє полякув Земі Червеньскей" заснувалась у Львові під головуванням „самого" Станіслава Грабського. До управи нової організації належить м. ін. інж. Стефан Посадський, що зверх — ніби 100%-ний поляк-патріот, зажурений „загроженим польським станом посідання", ще й заступник проф. Ст. Грабського. Однак мабуть мало хто з отої організації знає, хто такий п. інж. Стефан Посадський. Передовсім, він недавно ще звався „Посацький" через „ц"; зміна того „ц" на чергову у польській азбуці букву „д" мала мабуть надати нового поліру призвищу. Отож п. Посацький був не тільки українцем ще за студентських часів, але настільки активним українським молодцем, що був головою т-ва українських студентів політехніки — „Основа". Коротко перед війною змінив обряд і відцурався рідної нації. Але це не перешкаджало йому співпрацювати з українцями підчас українсько-польської війни і вести якусь експозитуру у Золочеві. Не було це йому трудно, бо мав добрі звязки з українцями: адже навіть Українська Парляментарна Репрезентація у Відні протегувала була його на посаду до Виділу Краєвого у Львові! Потім, уже за польських часів, вступив до „Пяста" і вийшов навіть послом. Згодом належав до групи Бриля і зійшов з овиду. Але після повстання ББ причалив до санації, а нині, як бачимо, належить до табору напів-санаційного, але цілком протиукраїнського Грабського. Зрештою, зі своїми протиукраїнськими поглядами навіть не криється. Ось недавно, на одних робітничих зборах в Інжинірській Палаті заявляв, що „комуністи не є такі небезпечні, як українці".

Цікаво, чи п. Посацький мав на увазі тих українців із тих часів, коли він ще сам був активним українцем, чи потім, коли „вписався" з української нації? Цікаво теж, чи польські патріоти, які стільки говорять тепер про потребу чистої ідейности у своїх рядах, можуть дійсно мати повне довіря до людини, яка так-собі, з легким серцем, вже як дорослий мужчина, змінює обряд і національність та не має бодай стільки почуття такту й делікатности, щоб прилюдно не вдягатись у тогу ворога тої нації, з якої вийшов!

Все вище сказане можемо доказати документами.

Новий законопроєкт про устрій адвокатури в соймі.

Вже в четвер 4. ц. м. сойм радитиме над новим законопроєктом про устрій адвокатури, що його вградило міністерство справедливости. Новий законопроєкт складається з 122-ох статтей. Характеристичною зміною є введення примусової практики для адвокатських аплікантів в суді, що кінчиться іспитом. Щойно після іспиту в суді може адвокатський аплікант практикувати в адвокатській канцелярії і мусить теж складати ще один іспит. Практика в суді і в адвоката не може бути коротша, ніж 5 років. У мотивах до цього законопроєкту сказано, що примусова практика в суді зблизить судівництво з адвокатурою та уможливить доцільну персональну політику, себто доплив аплікантів до судівництва та адвокатури залежно від справжніх потреб. Далі міністр справедливости зможе по вислуханні думки Найвищої адвокатської ради **замкнути на обмежений час листу адвокатів, листу адвокатських аплікантів або обі ці листи в поодиноких округах або місцевостях. Може теж обмежити число новописаних адвокатів або адвокатських аплікантів.** Замкнення лист не торкається суддів і прокураторів, які бодай три роки виконували свої обовязки; професорів і доцентів правничих виділів; урядовців генеральної прокураторії, які склали референдарський іспит і три роки працювали на своєму становищі; вкінці тих осіб, що мають всі умовини бути суддями і мають щонайменше три роки державної референдарської служби. Патроном зможе бути адвокат, що має 7 років практики (дотепер 5) і вкидає дозвіл адвокатської ради на впис адвокатського апліканта. Адвокатська рада може відмовити дозволу, якщо адвокат має малу кількість справ у канцелярії і не дає запоруки належного вишколу аплікантів. Адвокатський аплікант по судовій практиці і по році практики в адвоката зможе заступати адвоката перед апеляційним судом. Зате адвокатські апліканти, вписані на листу перед днем, від якого обовязуватиме новий закон про устрій адвокатури, можуть заступати своїх адвокатів щойно по 4-річній адвокатській практиці. Адвокатські апліканти, вписані на листу перед входом у життя нового закону, збережуть свої права.

Ось так українським молодим правникам буде замкнений майже зовсім доступ до адвокатури, бо тяжко буде дістатися на судову практику, а ще тяжче вижити на трирічній безплатній практиці.

Німецький контрторпедовець на шведських водах.

Шведська преса повідомляє, що німецький контрторпедовець, означений буквами „Мее" плавав у вівторок по територіяльних шведських водах на висоті архіпеляґу Гетеборга, який, як відомо, замкнений для чужих воєнних кораблів. Скорість контрторпедовця означували на 15 вузлів. Німецький корабель минув велику морську ліхтарню, не віддаючи звичайного поздоровлення. Про факт виплинення чужого воєнного корабля на територіяльні води повідомлено шведський уряд. Часопис „Дагенс Нігетер" мав інтерв'ю з одним старшиною з команди фльоти в Гетеборгу і він сказав, що до тієї події не треба привязувати більшого значіння.

Новий корисний часопис.

„НАРОДНЄ ЗДОРОВЛЯ".

Перед нами два числа ілюстрованого гігієнічного місячника п. з. „Народнє Здоровля". Видають його відомі та заслужені українські установи: „Українське Гігієнічне Т-во" та „Українське Протиалькогольне Т-во „Відродження" у Львові. На нашому ґрунті часопис, що має дбати про здоровля громадянства — це безперечно відрадна поява! „Здоровля народу — це найбільший капітал нації!" Ось гасло, що може єднати українців, де вони не жилиб, до якого табору вони й не належалиб.

Кожний, хто відвідував наші вбогі сільські хати, чи підземні нори нашого міського робітництва, знає, в яких страшних протигігієнічних умовинах живе, працює й росте переважна більшість нашого народу. Наслідки цього — жахливі! На шість міліонів українців, що живуть у Польщі, — 200.000 хворих на сухоти, 40.000 сухітників умирає щороку. Такі тільки приблизні цифрові дані наводить лікарі.

Вивчити масові явища гігієнічного життя за допомогою статистики, остерегти перед хворобами і пошестями всіх неосвідомлених, „навчити всіх читачів так пильнувати свого здоровля, щоб їм не було потреби лікуватися" — ось завдання, що їх собі ставить „Народнє Здоровля". Співробітничають у ньому відомі наші лікарі, кращі популяризатори суспільної медицини. В перших двох числах помістили свої статті доктори: М. Панчишин, С. Парфанович, Р. Осінчук, М. Васильків, Малис та ін.

Цікавим добором статтей, хистом наглядно представити процес і наслідки окремих недуг та відповідними ілюстраціями редакція поширює необхідне знання серед широкої маси. Особливу увагу звертає часопис на освідомлення матерей та на боротьбу з сухотами та іншими заразливими недугами, що косять щоденно сотні наших молодих та часто дуже цінних одиниць.

Щоб часопис міг як слід розвинутися, треба його масово поширювати. Низька ціна дає змогу навіть найбіднішому селянинові й робітникові стати передплатником „Народнього Здоровля". Часопис не має нічогісінько спільного з політичною ідеольоґією, так, що він справді повинен згуртувати всіх українців у боротьбі з усенародним горем — недугами.

Проф. Вол. Калинович.

НОВИНКИ.

— **В справі щомісячного безплатного книжкового додатку.** Нашим точним Вп. Передплатникам пригадуємо, щоби враз із передплатою на березень прислали найдалі до 15. III. на порто безплатного книжкового додатку 25 сотиків. Хто не долучить до передплати 25 сот., тому книжки не зможемо вислати. Одночасно звертаємо увагу, що книжковий додаток на березень і дальші місяці дістануть безплатно тільки ті наші **точні і безпосередні передплатники**, що вплатять найдалі до 15-го кожного місяця 5 зол. за пренумерату і 25 сот. на порто. Просимо на це звернути увагу, щоб не тратити непотрібно часу й коштів на листування. Нові передплатники дістануть безплатний книжковий додаток за той місяць, за який пришлють передплату в сумі 5 зол. і 25 сот. на порто.

— **У справі білетів на вечір „Молодої Музи" і равт** подаємо до відома, що кожний може прийти на одну з тих імпрез незалежно. На вечір „Молодої Музи" треба мати тільки білети, а на равт і запрошення. Тому, що багато наших поважних громадян не мало часу ні змоги подбати завчасу за білети, а запрошення могли до них не дійти, Комітет повідомляє, що одне і друге можна дістати безпосередньо перед початком обох імпрез. Каса відчинена від год. 7. веч. у театрі „Розмаїтостей".

— **„У світі казки".** Коли хочете своїй дитині зробити правдиву втіху і самі хоч на хвилину відірватись від щоденних клопотів і турбот, прийдіть разом у неділю 7. березня ц. р. в год. 12. вполудне до салі театру Розмаїтостей на велику дитячу ревію „У світі казки". Барвною фільмою пересунуться на сцені інсценізації прегарних, досі незнаних казок, урізноманітнені співами й танками. А все те у виконанні маленьких діточок українських захоронок у Львові. Вступ за програмкою, яку дістанете в кожній захоронці.

— **Академічні Вечорі у Львові.** В неділю 7. ц. м. в год. 18. відбудеться в салі „Української Бесіди" у Львові (Рутовського 22) виклад на тему: „Окказіональні феномени в світлі християнської фільософії". Прелеґент: о. д-р І. Гриньох.

— **Ювилей Біберовичевої.** 7. березня ц. р. в Коломиї відбудеться прилюдне вшанування 75-ліття славної нашої артистки Іванни Біберович, получене з ювилейною виставою нашого молодого театру „Заграва". Привіти письмені й телеграфічні слати на адресу: Марія Мельникова, Коломия, вул. Костюшка 34.

— **З театру.** Управа театру „Заграва" звертається до всіх установ і товариств, які уладжують Шевченківські концерти і бажалиб заступити традиційний концерт виставою „Заграви" п. н. „Тарас Шевченко" (якої премієра відбудеться 9. ц. м. в Коломиї), щоб заздалегідь порозумілися з управою „Заграви". Турнє „Заграви" з виставою „Тараса Шевченка" на березень і квітень приблизно: Коломия — Станиславів — Стрий — Львів — Перемишль — Самбір — Дрогобич і доокружні місцевости.

— **Львів поділений на 9 дільниць.** Дневник розпорядків управи м. Львова приносить розпорядок президента міста у справі нового поділу м. Львова на 9 адміністраційних замісць дотеперішніх 6 дільниць. Нові дільницеві уряди входять в життя з днем 15. березня як безпосередні органи льокальної адміністрації та як льокальні помічні органи міської управи. Вони обіймають такі реферати: загальний, господарський, санітарний, військовий, промисловий, зголошень та суспільної опіки.

— **Окупаційний страйк.** У фабриці паперових виробів „Леополія" у Львові дійшло до окупаційного страйку. Застрайкувало 25 робітників.

— **Стан галицьких рік.** Наслідком відлиги на західно-галицьких ріках рушили леди. На Сяні леди також у руху, причому підноситься вода. На Дністрі рушили криги на цілому просторі, під Миколаєвом вони сперлися, але ніякої небезпеки нема.

— **Страйк при будові касарні.** В Борщеві застрайкували мулярі та інші робітники, заняті при будові касарні, домагаючись збірної умови та підвишки плат. Коли працедавці хотіли спровадити робітників з околишніх сіл, робітники обсадили будову і не допускають нікого із чужих. Застрайкували теж робітники, занчті в місцевій цегольні.

— **Арештували нижнівського бурмістра.** З наказу станиславівської прокуратури арештовано й осаджено у слідчій вязниці бурмістра містечка Нижньова, Мечислава Чарковського Голеєвського. Закидують йому зловживання влади задля зиску.

— **Краєва хроніка.** У Станиславові засуджено по 2 роки вязниці братів Івана і Михайла Іванишинів, які вимантили всі ощадности від безробітного Шлема, обіцюючи йому виробити посаду. — До молочарні кооперативи в Гарті березівського повіту вломилися злодії і розпороли касу, в якій находилося 2.000 зол. Щось їх сполошило, бо злодії втікли, не забравши грошей.

— **Фальшиві 100-золотівки в обігу.** Перед судом присяжних в Самборі відбулася, як відомо, розправа проти артиста маляря Генрика Габерштока, евангелицького віроісповідання, родом з Коломиї та сімох товаришів за злочин з арт. 175, 177 к. з. Акт обвинувачення закидав Габерштокові, що виробляв фальшиві банкноти по 100 зол., а Мендель Цукерберг, Ізраїль Вольфінгер, Генох Бравер, Яків Бравер, Естера Корнило, Абрагам Кастнер і Берта Корнило ті фальшиві банкноти пускали в обіг в Стрию, Дрогобичі, Трускавці і Самборі. Банкноти так були майстерно фальшовані, що навіть приймали їх урядники в поштових касах. Найбільше пустили обвинувачені різники і торговці худобою, які фальшивих банкнотів уживали при плаченні за куплені у наших бойків в горах в околицях Стрия воли та худобу. Оборонцем з уряду обв. Габерштока був адв. д-р Білинісьский, якому удалось доказати, що така скількість фальшованих банкнотів не є роботою ручною маляря, але машиновою, отже кліша і штанца були в ужитті при виробі цих фальсифікатів. З огляду на те, що не доказано Габерштокові, щоби він саме ті фальсифікати виробляв способом чи ручним, чи машиновим, судді присяжні увільнили його 10 голосами від вини. Крім того увільнено Цукерберга й Естеру Корнило. Вольфінгера засуджено на три роки вязниці, Геноха Бравера на пять літ, Якова Бравера на півтора року, Кастнера на чотири роки і 200 зол. гривни, Басю Корнило на 8 місяців вязниці, одначе з огляду на те, що вона 7 місяців сиділа у слідстві, решту кари їй даровано. Фальшиві банкноти курсують ще нині в краю, тому остерігаємо перед приниманням фальсифікатів, які можна розпізнати при ближчому оглянені саме по тім, що лице має ніс грубий, невикінчений, під носом пляму, в орнаментика на долішнім краю переступає лінію обводу.

— **Нові протижидівські виступи у львівській політехниці.** У середу на викладі проф. Вонторка, на четвертому році інжинірії, дійшло до нових виступів на тлі конфлікту за лавки. Ендеки старалися усунути чотирьох студентів-жидів, які сіли по правому боці. Потім пішли ендецькі студенти в тій справі до проф. Вонторка. Проф. Вонторек покликався на те, що від місяця істнує такий звичай, тому поручив жидам заняти вказані місця. Коли жиди не послухали, відкликав виклад. Опісля жидівська делегація пішла до ректора а цей сказав предложити справу на письмі.

— **Хотів спричинити залізничу катастрофу.** Перед судом присяжних у Самборі станув 23-літній парубок Калакуняк, що біля стації Дубляни кинув на залізничий шлях два залізничі пороги, щоби спричинити залізничу катастрофу. На щастя машиніст спостеріг завчасу перешкоду і потяг на час задержав. Калакуняка засуджено на 5 літ вязниці.

— **Українка.** Відомий болгарський учений проф. М. Арнаудов у софійській „Зора" написав статтю про Л. Шишманову, в якій в теплих словах оцінює великі заслуги покійної для болгарського народу, з яким зросла „ця українка з походження, донька професора Михайла Драгоманова, одного з основників Софійського университету..." — Останні фільольогічні наукові чехословацькі журнали видрукували кілька нових праць проф. д-ра Івана Огієнка. — В останній книзі „Slavia" знаходимо статтю Філярета Колесси „Формула закінчення в українських народних думах" та його-ж рецензію на польську книгу Бодуена де Куртене „Зі студій над весільними обрядами польського народу". — „Slavische Rundschau" містить посмертні згадки про В. Стефаника, Ф. Щербину й Тимотея Бордуляка. В бібліографії нових видань указано кілька українських журналів і книг. — Про чехословацько-українські взаємини пише —av в „Rap. Novinach" більшу статтю, в якій переказує уривки з книги Танчака „Між Польщею, Угорщиною і Чехословаччиною нещодавно виданої в Ужгороді.

— **Жінка вбила чоловіка.** Суд присяжних у Н. Санчі розбирав справу 23-літньої Кунегунди Богачик із Пивничної, що місяць після вінчання вбила свого чоловіка. Вона вийшла заміж тільки задля маєтку, зовсім не криючись зі своєю відразою до свого чоловіка, що був глухий, хорий на поруху (пропуклину), а вдодатку тупоумний. Тому місяць їхнього пожиття був виповнений самими сварками, але врешті жінці вдалось намовити його, щоб записав їй увесь свій маєток. Маючи запис у руках, вона рішила скоро позбутись чоловіка. Заманила його під залізничий місток, звязала шнуром і вбила сокирою. Опісля розвязала чоловіка, а окровавлену сокиру підкинула своєму вітчимові. На другий день вітчим знайшов цю сокиру, а почувши про вбивство Богачика, заніс її на поліцію. Вина жорстокої жінки не підлягала найменшому сумнівові і вона скоро призналася до злочину. Її засудили на 7 літ вязниці.

— **Велика пожежа у фабриці пороху.** У вівторок перед полуднем у державній фабриці пороху в Пйонках запалилися запаси пороху при їх сортуванні. Настав вибух, від якого 20 осіб зазнало тяжкі рани, а три легкі. Всіх перевезено до шпиталю в Радомі. Чотири особи вмерли від попечення. У фабриці повстала пожежа, яку остаточно вгасили. Поліція і судова влада веде слідство.

— **З Польщі.** На подвірі купецької гімназії в Торуні застрілився учень тієї школи, 17-літній Геліодор Білерт. — У Варшаві арештовано книгаря і видавця С. Фрухтмана за видавання нелегальних книжок.

— **В кожній школі радіо.** Італійський міністр виховання видав інструкцію у справі вжиття радія як дидактичного засобу у шкільництві. Інструкція наказує, щоб кожна школа в Італії мала радіоапарат.

— **Ріжні вістки.** В Португалії впали великі снігі і запанував сильний мороз, так що люди замерзають. — Недалеко Гібральтару затонув генуенський корабель „Йоляндa"; 17 людей загоги врятував корабель „Тосканія". — У звязку із схопленням і вдушенням малого хлопця в Аргентині арештовано вісім осіб. — В Казакстані в середущій Азії знайшли камінну плиту з часів монгольського ватажка Тамерляна з записом, що торкається 1390 р. Археольоги займаються його відчитанням. — В Індіях на 300 міліонів мешканців є 179 мов і 544 діалектів.

Масові ревізії й арештування у Варшаві.

В ночі з вівтірка на середу політична поліція перевела масові ревізії й арештування у Варшаві. І так поліція арештувала удільовців щоденника „Дзєннік Популярни" Войцеховського, лікаря д-ра Мускатенбліта, секретара редакції Натансона, Олександра Кубіцького, Люціяна Шенвальда, Казимира Розбіцького, Здзіслава Рабе, Генрика Поляка, Генрика Міорського, У. Бірнбавма, Бронислава Джевіцького, Зигмунта Слава і д-ра Юліяна Маліняка, директора друкарні „Роботніка", де друкувався „Дзєннік Популярни". Поліція шукала теж за редактором „Дзєнніка Популярного" Станиславом Дібоа, колишнім послом з ППС та берестейським вязнем і Норбертом Барліцьким, теж колишнім послом з ППС і берестейським вязнем (в останніх днях вибрали його президентом Лодзі, але влада не затвердила вибору) їх не найшла і тому не могла арештувати. Підчас ревізії поліція забрала відозви у справі Еспанії, відозви червоної помочі і т. д. Ревізії затягнулись аж до полуднєвих годин у середу 3. ц. м. Ревізії й арештування відбулися на приказ міністра справедливости. Арештованим закидають злочин державної зради зі ст. 96. і 93 § 2. к. з.

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ.

ВАРШАВА, 3. 3. ПАТ. Окружний суд у Варшаві рішенням з 2. ц. м. припинив видавництво „Дзєнніка Популярного" на внесок комісаря уряду м Варшави, з огляду на постійні виступи „Дзєнніка Популярного" проти суспільно-політичного ладу в Польщі, з уваги на постійне поширювання протидержавних тенденцій, виявлювання у статтях прокомуністичних симпатій та поширювання гасел і думок згідно з політичною лінією VIII. конгресу комінтерну.

Внаслідок цього рішення прокуратор окружного суду у Варшаві наказав перевести кільканадцять ревізій в ночі з 2. на 3. ц. м. у редакції й адміністрації „Дзєнніка Популярного" та в помешканнях видавців і співробітників, при чому затримали кільканацять осіб. Ревізії виявили багато обтяжуючого матеріялу як рукописи, відозви центрального комітету МОПР-у, часописи комінтерну („Рундшав"), кореспонденції і т. д. Між арештованими є Люціян Ценвальд, автор віршів, друкованих у нелегальних комуністичних часописах, Петшиковський Владислав, відповідальний редактор „Дзєнніка Популярного" і Петро Войцеховський та Маврикій Розенбліт, головні удільовці видавничої спілки „Дзєннік Популярни".

*

РЕВІЗІЇ Й ОПЕЧАТАННЯ ЛЬОКАЛЮ ОНР. У ВАРШАВІ.

У звязку з кровавою стріляниною на зборах новотвореного Стронництва Демократичного у Варшаві, коли то був ранений робітник Чеслав Завадський та у звязку з биттям шиб у жидівських крамницях поліція перевела ревізію в льокалі відділу Стронництва Народового на Праві. Сконфіскували пять револьверів, набої, кастети, палиці. Арештували 40 осіб. Льокаль опечатали.

Невдалий наступ урядових військ на Овієдо.

БУРҐОС, 3. 3. ПАТ. Авасів кореспондент подає подробиці офензиви урядових військ на відтинку Овієдо. Найбільші сили звернули вони на гору Наранко, де націоналісти сильно укріпилися, та гірникам не вдалося відразу підійти до нац. ровів. Після двох годин урядові відділи вернулися з кількома панцирними автами, та нац. гармати скоро зліквідували їх акцію і гірники не могли вийти поза лінії, які здобули в першому наступі. Після бою мусіли уступити, оставляючи сотки вбитих і багато ранених та три панцирні авта. Тогож дня урядові війська почали наступ проти Овієдо на відтинку шляху Альтамара, на кінці середмістя Буенаріста. Націоналісти вдавали відступ до манастиря Ляс Адоратрісес і Сан Лязаро, задержуючи ще свої становища на крилах. Так утворили засідку, до якої втягнули урядові відділи. Тридцять міліціянтів було вбитих, 50 ранених, а решта попала в полон. Бомбардування передмість Овієдо не спричинило жертв, бо ті передмістя евакуовані.

——о——

Хвиля страйків поширюється.

Зголились на 40-годинний тиждень праці.

НЮЙОРК, 3. 3. ПАТ. Досі 13 найбільших металюргійних підприємств підписало увовини, що їх предложили робітничі союзи, які домагалися 40-годинного тижня праці та підвишки платень на 5 проц. У дрібних підприємствах, які не приняли тих умовин, хвиля окупаційних страйків поширюється. Страйкує около 40.000 осіб.

Між молодими талантами.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ЛІТЕРАТУРНОЇ СЕКЦІЇ ПРИ Т-ВІ „ЧИТАЛЬНЯ УКРАЇНСЬКИХ БОГОСЛОВІВ У ЛЬВОВІ“.

Цікавий авторський літературно-музичний вечір уладила Літературна Секція при Читальні українських богословів у Львові в залі Дух. Семинарії (28. II.), при співучасти Музичної Секції тогож Т-ва та хору й орхестри Дух. Семинарії. На вечір прибули масово питомці, ректор о. д-р Й. Сліпий в окруженні кількох професорів Академії і настоятелів та кількох представників преси.

Започаткувала цей вечір мала орхестра з фортепіяном, що відграла „Таємничу печеру“ — твір талановитого питомця й дириґента В. Якубяка. Коротке вступне слово виголосив В. Маґдич. Опісля почули ми рецитації молодечих творів питомців: „З настроїв“ П. Олійника (рец. М. Жегаллович), „Смерть пророка“ П. Лошнія (пов.), „Елеґія про самітну хату“ А. Шекерика-Доникового (рец. О. Іванюк), „Місто мовчазних жевів“ і „Святоюрський храм“ М. Чернія, дві гуморески Ю. Юркова „Жертвенець“ і „Ловець“ (рец. О. Іванюк), „Героям Крутів“ М. Максимова (рец. М. Жегаллович) і на закінчення оповідання А. Шекерика-Доникового з гуцульського побуту „Щаслива рука“ (з циклю „Кир Андрей благословить“). Між оцими точками виступав ще смичковий квартет, що відіграв два невеличкі твори В. Якубяка, а закінчив цей вечір хор, відспівавши твір тогож Якубяка „Клеплють кона“ (до слів А. Шекерика-Доникового).

Усі точки програми авторського вечора питомців пройшли складно і гладко — видно було в усьому солідну підготову. А сам вечір став ще одним доказом, що в мурах Дух. Семинарії жевріє неоден талант, який при дальшій інтенсивній праці заблестить колись, може вже небавком, ясним метеором — на славу нашої церкви й рідного народу.

І. Н.

Зі сцени й естради.

„Кольосеум“: Театр 13 рядів. „ЩО ВІЛЬНО ВОЄВОДІ...“ Сатирично-політична ревія у 18 картинах Святополка Карпінського та Л. Мінкевича.

Є це виступи кількох членів давнього театру „Кві про Кво“, пізніше „Банди“, що основали власну ревієву сценку. Театр має всього 6 осіб, але вони зуміли так розділити між собою ролі і подбати за таку програму, що проводите повних дві години із справжньою насолодою.

Круковський веде конферансієрку; він покинув свій жидівський воляпік і заступає Ярошія зовсім гідно: — дотепний, свіжий, ні хвилину невтомлений. Найбільше оплесків збирає за сатиру на радіові регіональні програми і спортових справоздавців при мікрофоні; наслідує десять осіб і чуємо їх усіх, якби у власній особі. Подібний успіх має Лявінський при телефонічній розмові. Дотепний Конрад Том помагає їм у знаменитому скетчі „Освідчини“.

З артисток Ядзя Анджеєвська, відома нам із фільми, дає чудову пародію на вуличні пісеньки з сензаційною темою: „Пані Сімпсон“. В ілюстрації до казки Андерсена моглаб виступати у великому столичному театрі. Різностороннiй талант має темпераментна Юля Кравшевська.

На вечорі чуємо неоден новий дотеп, навіть на політичні теми. Те, чого не можна сказати голосно, Лявінський і Том кажуть один одному на вухо. Пародія опери гідна „Летучої миші“ Балєва, який перший створив тип такої сатири своєю славною „Вампукою“.

На жаль, на салі холодно. Кого не гріють дотепи, мусить натягати футро.

м. р.

—o—

Нові книжки й журнали.

ПРОГРАМА ВИКЛАДІВ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ПРАЗІ в літнім півроці. Прага 1937. Стор. 12 + 12. ф. 8°

✝ Посмертні згадки.

ВОЛОДИМИР ЧАЙКОВСЬКИЙ.

У вівторок 2. березня ц. р. вечором помер зовсім ненадійно проф. **Володимир Чайковський** у Сяноці в 53-ому році життя. Покійний був у Сяноці понад 20 років професором української мови і літератури в польській гімназії, до якої ходить доволі багато української молоді. Якщо зважити, що національна свідомість нашої молоді зі східної Лемківщини дуже мала і що Покійному доводилося працювати в чужому середовищі підчас і по наших визвольних змаганнях та в атмосфері відомої політики на Лемківщині, тоді щойно можна уявити собі важку працю професора української мови та літератури. Одначе Покійний поборював усі труднощі і чесно та совісно сповнював свій обовязок українського педагога перед рідною молоддю, якій вщіплював національну свідомість і любов до рідної мови та літератури. Крім того находив ще час на живу працю в культурно-освітніх наших товариствах у Сяноці, в яких брав активну участь як член виділів Читальні „Просвіти“, Народнього Дому і т. д. Живо теж цікавився усіми проявами нашого національного життя, радіючи кожним успіхом, зокрема швидким зростом національної свідомости на Лемківщині, до поширення якої доложив теж і свою цеголку. Ненадійна смерть забрала невеличкій українській громаді в Сяноці ще одного її активного члена та позбавила нашу молодь щирого й доброго педагога. Покійний залишив дружину та двоє дітей, доньку і сина, який скінчив щойно В. Ш. З. Т. у Львові. Земля пером доброму педагогові і громадянинові!

—o—

Спорт.

СПОРТОВІ НОВИНКИ

Мистецтва Італії. Ювентус Торіно — Лаціо Рим 0:1, Люкезе — Амброзіяна 1:0, Больонія — Дженова 4:4, Міляно — Торіно 0:0.

Спарта, яка в недільних змаганнях осягнула з Братиславою ледви нерішений вислід на своїм грищі, переставляє склад своєї дружини. Видно неприсутність Брена дається дошкульно відчувати.

Турецький спорт під контролею держави. Турецький уряд створив при міністерстві освіти підсекретаріят для справ фізичного виховання у найближчому часі всі спортові союзи підпадуть під контролю і сладу держави.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 4. березня 1937.

Берлін (357) 14.15 Легка музика, 17.00 Твори Ф. Ярвала: пісні, гуморески, фортепіян, 17.40 Нар. пісні, 19.15 Шопенівський концерт, 20.10 Нар. вечір танку, **Білгород** (437) 18.00, 19.50, 20.00 Нар. пісні, **Братислава** (299) 16.10 Концерт, 18.10 Скрипка, 22.35 Танкові рефрени, спів, форт., **Будапешт** (550) 12.05 Сальон. музика, 13.30 Циг. музика, 17.30 Форт. ресітель, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Сила долі“ оп. Верді, **Відень** (507) 15.15 Авд. для дітей, 17.20 Форт. ресітель, 19.25 Великий вок.концерт, 20.00,21.00 „Анна Кареніна“ драма Л. Толстого, **Дайтшляндзендер** (1571) 10.00 Нар. пісні, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Хор, 22.30 Квартет на обой, скр., альтівку, віол. Штамаце, **Кошиці** (259) 13.30, 18.00 Для Закарпаття, **Міляно** (369) 17.15 Вок. концерт, 19.00 Легка музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Іль матрімоніо сеґрето“ оп. Чімарози, **Мінхен** (405) 10.00 Нар. пісні, 12.00 Веселе полудне, 16.30 Музика та поезія, 18.00 Розр. концерт, спів, музика, 19.15 Португалія у пісні, 20.10, 21.00 „Справжній приятель“ комедія Гольдонія, 21.40 Венецька серенада, солісти, 22.45 Концерт солістів, **Мор. Острава** (270) 19.25, 20.00 „Чар вальса“ оп. Штравса, **Прага** (470) 15.00 Дутий квінтет, 17.15 Рос. пісні до поезій Пушкіна, 18.00 Нім. авд. для дітей, **Радіо Парі** (1648) 13.00, 14.30 Орх. концерт, 14.15, 15.30 Спів, 21.00 Вок. концерт, 21.45, 22.00, 23.00 Моцартів фестиваль, **Рим** (421) 17.15 Обмінний італ.-болгар. концерт, 20.40 Комедія, 22.15 Спів. ресітель Р. Люіні, 22.45 Танк. музика, **Стокгольм** (426) 22.00 „Зиґфрід“ оп. Ваґнера (III. дія).

Пятниця, 5. березня 1937.

Берлін (357) 20.30, 21.00 Симфонія ч. 7. Брукнера, орх., **Білгород** (437) 18.30 Нар. пісні, 19.50, 20.00 Спів. ресітель, 21.00 Трансм. зі Загребу, **Братислава** (299) 19.10 Дитячий хор, 20.45 Нар. пісні, **Брно** (325) 19.30, 20.00 „Маріанна“ оп. Маскаґні (I. дія), **Будапешт** (550) 12.05 Орх., 17.30 Циг. музика, 19.05 Твори Мусоргського, орх., спів, форт., **Відень** (507) 17.05 Авд. для дітей, 17.25 Рідні мельодії, 19.25 Оперетові мельодії, орх., Гутман тенор 20.40, 21.00 Шубертівський концерт. **Дайтшляндзендер** (1571) 9.40 Оповідання, 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Дитячі пісні, 18.00 Нова камер. музика, 20.10 Сп. ресітель Павла Бендера, пісні Шуберта, Вольфа, Леве, **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття, **Ліль** (247) 20.00 „Наречена Маркго“ ком. оп. Плянкета, **Міляно** (369) 17.15 Танк. музика, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт, **Мінхен** (405) 18.15 Популярна музика, 16.50 Сучасна музика, 18.00 Розр. концерт, Трефнер тенор, 20.10 Веселий вечір, **Прага** (470) 16.10 Орх. концерт, 17.15 Квартет д-дур Моцарта, 19.10 Діти співають, 21.30 Два форт., **Радіо Парі** (1648) 17.00 Концерт квартету саксофоністів, 18.30, 19.30 Спів. ресітель, 18.45 Форт. ресітель, 21.00 Фр. сонати, **Рим** (421) 16.00 Солісти, форт., спів, 20.40, 21.00, 22.00 „Даль аго аль мільйоне“ оперета Даль Арджіне.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 4. березня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Вояцькі пісеньки, 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Муз. поранок для молоді середніх шкіл: орх., Шлемінська спів, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Чайковський, з гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Хліборобська гутірка, 14.30 Концерт бажань, 15.15 Орбіс говорить, 15.18 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.55 Куток гумору, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Легка музика з гр. пл., 16.20 Хвилина питань для старших дітей, 16.35 З давньої музики, гр. пл., 17.00 Джерело дитячої злочинности: Вулиця 17.15 Твори на два фортепіяни, вик. Льоріо і Іда Маргаріс, 17.50 Нар. культура, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Світовий комунікат, 18.13 Спортові вістки, 18.20 Сучасні піяністи, гр. пл., 18.35 Справи школи й дому, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Лотова жінка“, 19.35 Фільмові мельодії, 20.30 Села Сх. Галичини, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Іван Галь: муж. хор, Ол. Гергардт-Заліська сопран, К. Грос тенор, форт., 21.45 Плити для акацій: Мавр. Равель, 22.30, 23.00 Розр. концерт мала орхестра.

Пятниця, 5. березня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл. 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для старших дітей: „Щораз скорше“, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт військ. орх., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Про вплигання курят, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Львівська молодь перед мікрофоном 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Нар. пісні з гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Орх. концерт, 17.00 У арені серед ледників, 17.15 Фрагмент із міжнар. конкурсу ім. Шопена, 17.50 Актуальна гутірка, 18.06 Спортові вістки, 18.06, 18.16 Спортовий порадник, 18.20 Гутірка про Золочів, 18.30 Легка музика з гр. пл., 18.40 Суд преси, 18.50 Огляд хліборобської преси 19.00 У ресторані, 19.20 З піснею по краю, 19.45 Оперовий фрагмент, 20.00 Муз. гутірка, 20.15 Симф. концерт, орх., скрипка, Шлемінська сопран, 22.30 „Дві пригоди п. Брильоса“ скеч Куртеліна, 23.00 Танкові мельодії з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.03, 88.60, Доляри американські 5.26'75, 5.27'50, доляри канад. 5.28.75—5.26'25, Фльорени гол. 289.00—289.30, Франки фр. 24.53—24.47, Франки швайцарські 120.35—120.05, Фунти англ. 25.78—25.71 Гульдени данц. 100.00 99.80 Корони ч. 18.41—18.36, Кор. дан. 115.10—114.91, Кор. норв. 129.55—129.22, Корони шв. 133.00—132.67, Лїри італ. 27.85—27.75, Марки фінл. 11.43—11.37, Марки нім. 212.36—211.94, Шил. австр. 99.20—98.80, Марки нім. срібні 133, 129.

Тенденція слабша.

Акції.

Банк Польський 100.00, 99.50, 100.00, Цукор 28.25, вугаль 21.00, 21.50, Ліліпоп 13.25, 13.75, Островець 9.75, Стараховиці 33.50, 33.75, Гдбе. буш 35.50, 35.00.

Тенденція слабша.

Папери.

3 пов. інвест. 1. ем. 64.00, серія невот. 2 ем. 64.50, серія 85.00, 5 проц. поз. кон. 53.25, 52.75, 6 проц. поз. дол. 45.00, купон 46.25, 7 стабіл. 36.00, купон 67.05, 4 проц. консол. 50.50, 51.50, 48.50, 48.75 3 ост. др.

Збіжжя.

Львів, 3. III.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	29.00—29.25
Пшениця збір. червона	28.25—28.50
Пшениця одн. біла	28.75—29.00
Пшениця зб. біла	28.00—28.25
Жито шт. І.	23.50—23.75
Жито шт. ІІ.	23.25—23.50
Ячмінь одн.	23.75—24.00
Ячмінь на мливо	23.00—23.25
Ячмінь паст.	22.00—22.25
Овес шт. І. незадощ.	21.75—22.00
Овес шт. І. А легко зад.	21.25—21.50
Овес шт. ІІ. незадощ.	21.25—21.50
Овес шт. ІІ. А легко зад.	20.50—21.00
Лубінь синій	14.50—15.00
Мука пшен. ст. гат. І вис.	46.25—46.75
" " гат. І А	45.75—46.25
" " гат. І Б	43.75—44.25
" " гат. І Ц	42.75—43.25
" " гат. І Д	41.75—42.25
" " гат. ІІ А	40.25—40.75
" " гат. ІІ Б	39.75—40.25
" " гат. ІІ Ц	39.00—39.50
" " гат. ІІ Д	37.75—38.25
" " гат. ІІ Е	35.75—36.25
" " гат. ІІ Ф	34.25—34.75
" " гат. ІІ Г	31.75—32.25
" " гат. ІІІ А	26.50—27.00
" " гат. ІІІ Б	25.00—25.50
Мука пшенична паст.	22.00—22.50
Мука пшенич. разова до 95%	31.50—31.75
Мука пшен. жит. вис. 0—30%	38.00—38.50
Мука житна гат. І. 0—50%	35.50—36.00
Мука житна гат. І. 0—65%	33.50—34.00
Мука житна гат. ІІ. 50-65%	26.50—27.00
Мука житна разова 0-95%	28.00—28.25
Мука житна понад 65%	23.00—23.50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 3. березня н. р. кооперативам платить за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.95 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	3.00 "
1 кг. масла експ. платить з експ. опакув. включно дефінітивно	3.00 "
молоко від 11. 1. ц. р.	0.16—0.17 "
копа яєць	3.00 "

Тенденція на масло та молоко сильна, на яйця знижкова

П Т И Ц Я.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 3. ІІІ. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички І. кл., добре умясені, повногруді	1.40 зол.
Індики І. кл., добре умясені, повногруді	1.20 "
Кури молоді І. кл. біло й жовтоніжки від 1.70 кг., вгору без напинку на ногах	1.25 "
Качки товщені І. кл. щойно від 1.50 кг. вгору	1.30 "

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

НАДЗІРНА РАДА ЦЕНТРАЛЬНОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „Краєвий Союз Кредитовий" з обм. відповід. у Львові скликує на основі §§ 45 і 47 статуту

XXXVIII. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ членів Центрального Кооперат. Банку на день 25. березня 1937 р. в годині 10.30 передпол. у салі „Української Бесіди" у Львові, вул. Рутовського ч. 22, з таким предметом нарад:

1. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2. Звідомлення з діяльности за діловий рік 1936 зі замкненим рахунків, білянсом і рахунком страт і зисків за 1936 рік, як також з прелімінарем буджету на 1937 рік.
3. Звіт Контрольної Комісії з перевірки білянсу й рахунку страт і зисків за 1936 рік.
4. Звіт ревізійний
5. Внесення Надзірної Ради на розділ чистого зиску (§§ 23 і 45 стат.).
6. Означення границі найвищого кредиту, який можна признати одному членові.
7. Означення найвищої суми зобовязань, які Центробанк може затягнути.
8. Вибір 4-ох членів Надзірної Ради на місце уступаючих членів Надзірної Ради.
9. Вибір трьох членів Контрольної Комісії (§ 52 статуту).

Право участи в Загальних Зборах мають усі члени Центробанку, що доповнили свої зобовязання щодо вплати уділів по думці постанов статуту (§§ 16 і 60). — Кожний член має лише один голос, незалежно від кількости його уділів. За леґітимацію служить уділова книжочка (§ 50 статуту). В Загальних Зборах беруть участь члени особисто. Правні особи заступають їх повновласники. Повновласником кооперативи і іншої правної особи може бути лише член Дирекції або Надзірної Ради дотичної кооперативи, або член Управи дотичної правної особи, або в обох випадках фізична особа, яка є вписана у реєстр членів Центробанку (§ 51 статуту).

Річний звіт і замкнення рахунків зложені в льокалі Центробанку, (вул. 3 Мая ч. 15) до перегляду членам.

Львів, дня 2. березня 1937.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ ЦЕНТРАЛЬНОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ
„Краєвий Союз Кредитовий" з обм. відп. у Львові
Д-р Михайло Волошин вр. предсідник.
Д-р Степан Баран вр. секретар.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.